

Altinget: magasin

UDGAVE NR. 5 EFTERÅR 2016

Uffe og Anders

Opskriften på succes

Stort tema om det nye politiske landkort

MAGTDUO: Metal-bossen
& DI-direktøren

PORTRÆT: Kom tæt på
Dansk Flygtningehjælps
topchef

SKIPPER: Enhedslistens
revolutionære kontrolfreak

Ledere i bevægelse

Ledelse i balance

Offentlig ledelse

150

toplederansættelser
i den offentlige sektor
over de sidste tre år

85

konsulenter over
hele landet

250⁺

ledervurderinger og
udviklingsforløb på
alle niveauer hvert år

Kontakt os på kontakt.dk@mercuriurval.com
eller ring til os på 3945 6500

Mercuri Urval

Fordi mennesker betyder alt

FORDOMME

Levebrød, topstyring og superkræfter 8

PORTRÆT

Skipper: Enhedslistens nye profil 12

NYBRUD

Klassens nye drenge
Anders Samuelson og Uffe Elbæk giver opskriften på at lave et nyt parti. 16

PARTIER

Nyt politisk kompas
Hvordan ser den politiske skala ud i dag? 22

PORTRÆT

CEO for flygningehjælpen A/S
Kom tæt på to-meter-manden Andreas Kamm, som har vendt Dansk Flygtningehjælp fra krise til succes. 28

CIVILSAMFUND

Danskerne vil hellere give gaver end arbejde frivilligt 34

TOPDUO

Spydspidserne
Metal-bossen Claus Jensen og DI-direktøren Karsten Dybvad udgør et umage, men magtfuldt par. 40

INDERKREDS

Topforhandlerne
Mød efterårets centrale politikere. 44

INTERVIEW

Karsten Lauritzen: Danmark efter Brexit 52

BAGGRUND

Den blinde mand og kampen mod kommunerne 58

KLUMME

Klumme: Jens Christian Grøndahl 65

© **Altinget: magasin**
er udgivet af netavisen Altinget

ANSVARSHAVENDE CHEFREDAKTØR
Rasmus Nielsen

MAGASINREDAKTØR
Mads Bang

REDAKTION
Anders Jerking
Erik Holstein
Morten Øyen Jensen
Klaus Ulrik Mortensen
Kasper Frandsen
Mads Bang
Hjalte Kragestein
Sine Riis Lund
Kim Rosenkilde
Rikke Albrechtsen
Anne Justesen
Frederik Tillitz
Erik Bjørn Møller
Toke Gade Crone Kristiansen
Søren Elkrog Friis
Emma Qvirin Holst
Carsten Terp
Rasmus Løppenthin
Amalie Bjerre Christensen
Tyson W. Lyall
Mette Viktoria Pabst Andersen
Michael Hjælland
Katrine Falk Lønstrup
Maria Bierbaum Oehlschläger
Christian Mølgaard
Nikita Selvig
Martin Lyngbæk Olsen
Jeppe Rohde Fransson

KLUMME
Jens Christian Grøndahl
Illustration: Jens Hage/Altinget

GRAFISK DESIGN OG LAYOUT
Askan Thomas Thygesen
Media Movers

TRYK: Printconnect Aps

SALG, PRODUKTION OG DISTRIBUTION
Anders Krøyer Lauritzen
lauritzen@altinget.dk

ANNONCESALG
NICHEHUSET
Bredgade 23
1260 København K
Tlf. 35 35 10 10
hej@nichehuset.dk
www.nichehuset.dk/altinget

ALTINGET
Ny Kongensgade 10
1472 København K
Tlf. 33 34 35 40

FOTOS
Forsidecollage og foto:
Rasmus Flindt Pedersen/Altinget
S. 3: Rasmus Flindt Pedersen/
Altinget
Henning Bagger/Scanpix
PR-foto/Skatteministeriet
S. 6: Lars Helsinghof/Altinget
S. 8: Sara Gangsted/Scanpix
Betina Garcia/Scanpix
S. 9: Bax Lindhardt/Scanpix
Simon Læssøe/Scanpix
Liselotte Sabroe/Scanpix
S. 10: Toke Crone Gade Kristiansen/
Altinget, Thomas Lekfeldt/Scanpix,
Bax Lindhardt/Scanpix
S. 12: Henning Bagger/Scanpix

PR-foto/Enhedslisten
S. 12: Kasper Palsnov/Scanpix
Sophia Juliane Lydolph/Scanpix
S. 16-20: Rasmus Flindt Pedersen/
Altinget
S. 21: Sara Gangsted/Scanpix
S. 22: Anders Hviid/Folketinget
S. 28: Niels Ahlmann Olesen/
Scanpix
S. 30: Søren Bidstrup/scanpix
S. 31: Henning Bagger/Scanpix
S. 32: Søren Bidstrup /Scanpix
S. 34: Ditte Valente/Scanpix
S. 35: Preben Madsen
S. 38-40: Toke Crone Gade
Kristiansen/Altinget
S. 44: Liselotte Sabroe/Scanpix

S. 45: Thomas Lekfeldt/Scanpix
Sara Gangsted/Scanpix
S. 46: Claus Bech/Scanpix
Dennis Lehmann/Scanpix
Liselotte Sabroe/Scanpix
S. 48: Morten Melhede/Scanpix
S. 50: Asger Ladefoged/Scanpix
S. 51: Søren Bidstrup/Scanpix
S. 52: Thomas Lekfeldt/Scanpix
S. 54: Thomas Lekfeldt/Scanpix
S. 58: PR-foto/Danske
Handicaporganisationer
S. 60: Liselotte Sabroe/Scanpix
S. 65: Illustration: Jens Hage

Flere gode år med skud i støvlen

Nordea-fonden støtter
Center for Sund Aldring

Nordea-fonden støtter projekter, som fremmer gode liv. Vi har ikke nogen færdig opskrift på det gode liv, men vi tror på, at det er noget, vi skaber sammen. Nøjagtigt som det er tilfældet med Center for Sund Aldring, der forsker i gener og hvordan menneskelig adfærd og livsstil påvirker vores helbred og livsforløb. Se mere på sundaldring.ku.dk eller nordeafonden.dk

**NORDEA
FONDEN**

Vi støtter gode liv

Center for
Sund Aldring

Kære læser

Uha - sikke en politisk sæson, der er skudt i gang med partiernes sommergruppe-markeringer, finanslovsforslag, 2025-plan og kampen om skatten. Det kribler i maven på alle politisk interesserede: Hvad mon det nye folketingsår byder på?

Spændingen bliver naturligvis ikke mindre, når der venter svære forhandlinger forude. Når det politiske danmarkskort er i opbrud. Væksten er gået i stå, så næste generation - som den første i 200 år - risikerer at blive fattigere end forældrenes. Og når EU-projektet er i dybe problemer. Valgkortet trækkes af flere parter. Sådan er det gerne i et land uden faste valgperioder.

I dette magasin ser vi nærmere på nogle af de større tendenser. Sammen med valgforsker og fast klummeskribent på Altinget Kenneth Thue Nielsen undersøger vi, hvordan partierne har bevæget sig de seneste år, og hvordan Folketingets to nyeste partier, Alternativet og Liberal Alliance, placerer sig på de politiske skalaer. Det er ganske interessant.

Glæd dig også til et interview med skatteminister Karsten Lauritzen (V) om hans syn på EU's krise og til et portræt af Enhedslistens nye frontkvinde, Pernille Skipper.

Og så er politik jo også andet end Christiansborg: Vi tegner et portræt af Andreas Kamm fra Dansk Flygtningehjælp og fortæller om et usædvanligt parløb mellem DI-direktøren og Metal-bossen.

På Altinget ser vi frem til et travlt efterår. Vi har på et år fået fordoblet trafikken og fået 53 procent flere medarbejdere. Dermed står vi rustet til en skarp dækning. Vores redaktion følger naturligvis med i alt på Christiansborg og noget af det vigtigste i Bruxelles. Derudover har vi fokus på at arrangere gode konferencer, faglige netværksgrupper og de velbesøgte, kontante morgenmøder om et aktuelt emne hos Altinget i Ny Kongensgade, hvor vi alle kan mødes i den virkelige verden. Ses vi?

Rasmus Nielsen
Chefredaktør

GOD LEDELSE ER ALTID I BEVÆGELSE

Man lærer og udvikler ledelse ved at udøve ledelse.
Og ved at bevare nysgerrigheden og lysten til at lære nyt.
Genitors konsulenter har mange års erfaring i at rådgive og
udfordre dygtige ledere, så de fortsætter den professionelle og
personlige udvikling, også når de første mål er nået.
Få mere inspiration på **genitor.dk**

GENTOR
– GØR GOD LEDELSE BEDRE

LEVEBRØD, TOPSTYRING OG SUPERKRÆFTER

Fordomme om danske politikere

Hvorfor er der ikke flere politikere i Folketingssalen, har politikere ikke svar på alt, og holder de ikke enormt lange sommerferier? Altinget har spurgt otte politikere, hvilke misforståelser og fordomme de oftest møder om deres arbejde som politikere.

AF Emma Qvirin Holst

Jacob Mark

Folketingsmedlem for siden 2015 og gruppeformand. Født 16. oktober 1991.

Hvad er den myte, du oftest møder om dit arbejde i Folketinget?

"At politikerne ikke har nogen ideologiske holdninger, og de bare mener lige præcis det, som toppen af partiet mener. Og selvfølgelig er der meget i dansk politik, hvor toppen har en stor betydning. Men når jeg går rundt på Christiansborg, oplever jeg

også folketingsmedlemmer, der har masser af ideologiske holdninger. De er ikke bare topstyrede."

Har du en sjov anekdote om, hvad folk tror, du laver?

"Da jeg lige var blevet valgt, var der mange, der troede, at jeg sad i et ungdomsparlament som ungdomspolitik, fordi jeg er så ung. Der var mange, hvor det ikke var gået op for dem, at jeg var i det rigtige Folketing."

Eva Flyvholm

Folketingsmedlem for Enhedslisten siden 2015. Født 18. april 1981.

Hvilke misforståelser støder du oftest på?

"At folk skærer alle politikere over en kam, uanset hvilket parti de kommer fra. Men vi er ikke alle enige. Det kan godt være, at vi alle sidder i Folketinget, men vi repræsenterer nogle meget, meget forskellige synspunkter, og vi har nogle meget forskellige holdninger til, hvad det vil sige at være politiker."

Hvad er den sjoveste misforståelse, du har mødt?

"Vi havde besøg af nogle skoleelever, der troede, at man skulle være advokat for at blive politiker."

Hvad overrasker folk mest, når du fortæller om dit arbejde som politiker?

"Folk bliver overraskede, hvis man siger, at der nogle gange er ting, som man er usikker på, og hvor man skal overveje for og imod. Der er mange, der tænker, at en politiker altid har et svar klar."

Naser Khader

Folketingsmedlem for Konservative. Valgt til Folketinget første gang i 2001. Født 1. juli 1964.

Hvilke misforståelser støder du oftest på?

"Hvorfor er der ikke så mange i Folketingssalen? Det hører jeg, når jeg giver rundvisning på Christiansborg, hvor mange tror, at folketingsarbejdet bare er det, der foregår i salen. Men det er kun en lille del af det. Når det eksempelvis er et sundhedslovforslag, der behandles, så er det kun sund-

hedsordførerne og ministeren, der er i salen. Og det er ikke, fordi de andre er hjemme for at sove. Der er de i gang med møder, politikudvikling, udvalgsarbejde og så videre."

Hvad overrasker folk mest, når du fortæller om dit arbejde som politiker?

"Det er alt det, vi går og knokler med, som ikke bliver set. For eksempel sidder jeg i indfødsretsudvalget, og vi sidder og læser alle sager og fungerer nærmest som sagsbehandlere."

Marianne Jelved

Folketingsmedlem for Radikale siden 1987 og tidligere minister. Født 5. september 1943.

Hvad er den fordom, du oftest møder om dit arbejde i Folketinget?

"At vi ikke laver noget. Ofte fordi folk ser den næsten tomme folketingssal. Den anden fordom er, at vi sådan set er ligeglade med det hele, bare vi tjener nogen penge. At vi kun er ude på at varetage vores egne interesser, og at vi ikke gør noget for de mennesker, der er i samfundet."

"Jeg har været i politik i så mange år, at folk ikke har så mange fordomme, når de møder mig. Dog er der et område, hvor jeg bliver mødt med rigtig mange fordomme. Det er hele udlændingeområdet, hvor nogle folk siger, at vi er skyld i alle de muslimer, der er kommet til Europa. Som om mine kompetencer rækker ind over de franske og tyske grænser."

Pia Kjærsgaard

Formand for Folketinget. Medlem og stifter af Dansk Folkeparti. Valgt til Folketinget i 1984. Født 23. februar 1947.

Hvad er den myte, du oftest møder om dit arbejde i Folketinget?

"Nu er jeg jo formand, og nogle tror, at det primært drejer sig om at sidde i formandsstolen og holde styr på Folketinget og ringe med klokken en gang imellem. Jeg skal hilse og sige, at der er mange andre ting, og jeg nyder det rigtig meget, men det er en meget travl arbejdsdag."

Hvad overrasker folk mest, når du fortæller om dit arbejde som politiker?

"At vi faktisk allesammen har et meget godt forhold herinde. Folk ser os primært i eksempelvis politiske debatter, hvor bølgerne godt kan gå lidt højt. Så de bliver – heldigvis positivt – overrasket, når de hører, at man sagtens kan tale sammen på kryds og tværs og interessere sig for hinandens dagligdag."

Anni Matthiesen

Folketingsmedlem for Venstre siden 2011.
Født 8. februar 1964.

Hvilke misforståelser støder du oftest på?

"Man tror ikke, at vi begynder at lave noget, før Folketinget åbner i oktober. Man holder fast i en eller anden gammel snak om, at folketingspolitikere har lang ferie og holder fri hele tiden. Det er noget af det, som jeg både bliver irriteret over,

men som også er en misforståelse, fordi omverdenen ikke har indsigt i, hvordan en politisk hverdag ser ud."

Hvad er den sjoveste misforståelse, du har mødt?

"Den sjoveste misforståelse er, hvordan folk tror, Venstres gruppemøder foregår. Man tror ikke, at man egentlig blander sig i debatten i gruppeværelset. Nogle tror, at alt bliver dikteret fra toppen."

Henrik Dahl

Folketingsmedlem for Liberal Alliance siden 2015.
Født 20. februar 1960.

Hvad er den fordom, du oftest møder om dit arbejde i Folketinget?

"At politikere slet ikke er interesseret i at få samfundet til at fungere bedre, men at de udelukkende meler deres egen kage. Samtidig er der også en mærkelig positiv fordom om, at politikere kan alt. Folk skriver til os med problemer, hvor det ville være i strid med grundloven, hvis vi forsøgte at løse dem."

Hvilke misforståelser støder du oftest på?

"At regeringen og Folketinget er det samme. Det er to forskellige ting, men rigtig mange mennesker blander det sammen. Men de virkemidler, vi har til at styre regeringens arbejde, er meget voldsomme. Hvis vi virkelig er utilfredse med regeringen, så kan vi vælte den. Hvis vi er utilfredse med en minister, så kan vi erklære mistillid. Men det er det eneste, vi kan gøre. Og det er nogle ekstremt voldsomme virkemidler. Man bruger jo heller ikke dynamit til at sprænge en flue. Vi har kun dynamitten."

Jeppe Kofod

Medlem af Europa-Parlamentet for Socialdemokraterne siden 2014.
Født 14. marts 1974.

Hvad er den fordom, du oftest møder om dit arbejde i Europa-Parlamentet?

"Når man sidder som medlem af Europa-Parlamentet, så tror mange, at man sidder der for at forsvare EU. Men tværtimod sidder jeg der for at gennemføre politik, som jeg laver med mine socialdemokratiske kollegaer i Danmark. Det, der er interessant for mig, er, hvilken

politik vi fører i fællesskab i Europa, når vi har store problemer som krigen i Syrien, social dumping og skattely."

Hvad overrasker folk mest, når du fortæller om dit arbejde som politiker?

"Det rejsecirkus, jeg er udsat for som europaparlamentariker. Vi har vores base med kontorer, udvalgsmodelokaler og så videre i Bruxelles. Men vi mødes i Strasbourg tolv gange om året. Og det er absurd, fordi det ikke er noget, vi selv har bestemt."

Spas penge på kommunal kørsel

Danske kommuner kan med fordel optimere alle varekørsler til og fra enheder som fx plejehjem, børnehaver, skoler, offentlige kontorer mv. Det sker ved hjælp af en smartere koordinering af de kommunale kørsler, der fører til kontante gevinster i form af færre kørte

kilometer - helt op til 80%, reducerede varepriser med op til 12% og ikke mindst betydelig reduktion i CO₂-udledning og den trafikale trængsel.

Er du nysgerrig på at høre mere, så kontakt Salgs- og markedschef i PostNord, Klaus Falk Paarup på tlf. 24 81 39 26.

Vi leverer.

postnord

Den revolutionære kontrolfreak

Pernille Skipper minder i stil mere om en af klassens flittige piger end om en revolutionær agitator. Men politisk er hun svær at bide skeer med, og hun har været drivende i Enhedslistens skærpede kurs over for Socialdemokraterne.

Af Erik Holstein

Eksekveringen var nærmest klinisk. Da Enhedslistens retsordfører Pernille Skipper i 2013 meddelte, at partiet ikke længere havde tillid til justitsminister Morten Bødskov (S), foregik det hele i en høflig og afdæmpet tone. Og den pressede minister var kort forinden blevet orienteret om sin forestående likvidering af skarpretteren Skipper. Pænt og korrekt og uden grimme ord. Men også helt uden at ryste på hånden.

Forløbet er på mange måder typisk for Pernille Skipper, der på Enhedslistens sommergruppemøde i august for alvor trådte i karakter som ny politisk ordfører.

Den 32-årige Skipper er sjældent til svulstige ord, hun uddeler ikke verbaler lussinger på samlebånd, og hun er ikke så folkelig som Johanne Schmidt-Nielsen (EL). Men Skipper er hverken mindre konsekvent eller mindre rød end forgængeren.

Hun har således været en drivende kraft i Enhedslistens nye strategiske drejning. Inspireret af de borgerlige støttepartier overvejer Enhedslisten at operere med "røde linjer" eller stille krav til regeringsgrundlaget, hvis partiet igen skal understøtte en socialdemokratisk ledet regering.

Det er en overvejelse, der langsomt er modnet efter partiets bitre erfaringer med Thorning-re-

geringen. Men ifølge kilder i Enhedslisten var Pernille Skipper allerede på et tidligere tidspunkt indstillet på en hårdere linje. Det er dog en fremstilling, der ikke deles af alle i partiet

Den socialdemokratiske fortælling gik dengang på, at det var "den helt ustyrlige" Johanne Schmidt-Nielsen, der gjorde samarbejdet med Enhedslisten mere og mere umuligt. Men med Skipper ved roret kan Socialdemokraterne måske en dag komme til at savne "den ustyrlige Johanne".

Upolitisk hjem

Der var ellers ikke meget i den unge Pernilles opvækst, der tydede på, at hun skulle blive en stålsat venstrefløjspolitiker.

Hun voksede op i et typisk middelklassekvarter i en forstad til Aalborg, hvor hun boede i et rækkehus sammen med sin mor og storebror. Hendes mor er konsulent og leder inden for IT-branchen og ikke udpræget venstreorienteret. Snarere tværtimod.

Det var ikke et særlig politisk hjem, men Pernille begyndte så småt at interessere sig for samfundet i 15-års-alderen, hvor hun meldte sig ind i Venstres Ungdom. Hun ville gerne vide mere om politik og replicerede på en VU-kampagne om gratis medlemskab i tre måneder. Det medlemskab er Pernille Skipper siden blevet punktet med et antal af gange, men efter eget

Enhedslistens nye politiske ordfører Pernille Skipper har en stor stjerne i Enhedslistens bagland og betegnes af politiske modstandere som en fair og faglig politiker.

»Kærligt sagt er hun en bandit på høje hæle. Jeg er dybt politisk uenig med hende, men hun er dygtig.«

Søren Pind (V), justitsminister

»Jeg skal ikke være en ny Johanne, men udfylde rollen som politisk ordfører på min egen måde.«

Pernille Skipper

Politisk ordfører, Enhedslisten

udsagn deltog hun aldrig i et eneste VU-møde.

Det begyndte til gengæld at pege kraftigt mod venstrefløjen, da Skipper blev aktiv i Danske Gymnasieelevers Sammenslutning (DGS). DGS har været startskuddet til en politisk karriere for en perlerække af venstrefløjspolitikere.

Som 16-17-årig meldte hun sig ind i Socialistisk Ungdomsfront (SUF), som er den ungdomsorganisation, Enhedslisten samarbejder tæt med. Og kom ad den vej ind i Enhedslisten. Skipper fortsatte sit uddannelsespolitiske engagement på Københavns Universitet, hvor hun endte som næstformand for studenterrådet.

Det nye team

Igennem SUF og DGS mødte hun Nikolaj Villumsen, og de to blev hurtigt personlige venner og har været det i de forløbne 12-13 år. Villumsen kom ligesom Skipper i Folketinget ved valget i 2011 og er i dag partiets udenrigsordfører. Forsvarsordfører Eva Flyvholm hører ligeledes til Skippers personlige venner.

Det er værd at bemærke, at Pernille Skipper på pressekonferencen efter sommergruppemødet blev sekunderet af Nikolaj Villumsen på den ene side og miljøordfører Maria Gjerding på den anden. De to ventes også at blive en del af det nye hold, der kommer til at tegne Enhedslisten.

Skippers nærmeste medarbejdere i Enhedslistens sekretariat er den tidligere Berlingske-journalist Simon Nyborg, der nu har titel af politisk rådgiver. Derudover er Mads Tanghøje fra pressetjenesten og pressechef Emil Nielsen blandt de nære daglige samarbejdspartnere.

Pernille Skipper stikker også ind imellem hovedet ind hos en af Enhedslistens gamle ræve som EU-ordfører Søren Søndergaard, der hører til Enhedslistens "founding fathers". De to kender hinanden fra den lille venstrefløjsorganisation SAP (Socialistisk Arbejderparti), der var et af de tre oprindelige partier bag Enhedslisten.

SAP er en trotskistisk organisation og spiller ind imellem stadig en rolle. F.eks. markerede SAP en kritisk holdning til opstilling af den dogmatiske muslim Asmaa Abdol-Hamid i 2007.

Pernille Skipper sad i en periode i SAP's landsledelse, men meldte sig ud af SAP, den dag hun blev udnævnet til politisk ordfører. Hun ville ikke risikere at komme i en uholdbar dobbeltrolle, hvis SAP kom med en udtalelse, der ikke dækkede flertallet i Enhedslistens folketingsgruppe.

Vil selv

På det personlige plan er den nye politiske ordfører en udpræget kontrolfreak. Hun elsker

at være nede i detaljen og kan godt lide at gøre alting selv. I Enhedslisten har det været lidt af en kamp at få Skipper til at acceptere, at hun som politisk ordfører er nødt til at få andre til at styre sin kalender, og flere partifæller peger på, at hun hurtigt skal lære at uddelegere mere.

Hendes arbejdskapacitet er meget stor, men som frontfigur for et parti risikerer man at brænde ned, hvis man ikke selekterer benhårdt og holder de nødvendige frikvarterer. Så måske skal Skipper ligefrem ordineres flere foldboldaftener med sit favorithold Frem eller rendyrke sin mærkværdige interesse for amerikansk fodbold.

Mens Johanne Schmidt-Nielsen er langt skarpere retorisk, står der meget bred respekt på Christiansborg om Skippers faglighed. Justitsminister Søren Pind (V) udtrykker det således:

"Kærlig sagt er hun en bandit på høje hæle. Jeg er dybt politisk uenig med hende, men hun er dygtig."

Selv politiske modstandere betegner Skipper som en fair player, og karakteristisk nok er forholdet mellem hende og Morten Bødskov i dag neutralt og professionelt. Langt fra det had, der prægede forholdet mellem Dansk Folkeparti og Konservative efter DF's fyring af Lars Barfoed (K) som fødevareminister.

Skal løfte fortællingen

Socialdemokraternes retsordfører Pernille Bramsen stødte ind i Pernille Skipper, da de som håbefulde folketingskandidater kørte landevejene tyndt på Fyn op til valget i 2011. Bramsen har siden krydset klinger med Skipper i Folketingets retsudvalg, og hendes karakteristik er på mange måder typisk for Borgen:

"Pernille har som retsordfører stået for en høj grad af faglighed og analyse. Selvom der tit har været politisk uenighed mellem hende og mig, kan man ikke sige andet, end at hun går sagligt til værks. Det håber jeg, hun tager med som politisk ordfører," siger Trine Bramsen.

Bramsen tilføjer dog:

"Som retsordfører er det fagligheden og de juridiske aspekter, man skal være dybt inde i. Det er en ganske anden sag at skulle løfte selve fortællingen om Enhedslisten som politisk ordfører. Så jeg er da spændt på, hvordan det kommer til at gå."

Pernille Skipper hæfter sig ved, at hun ikke kommer til at trække læsset alene:

"Johanne sidder der jo stadigvæk, ligesom jeg også var inddraget før, så på det strategiske plan er der ikke meget, der er anderledes. Jeg skal ikke være en ny Johanne, men udfylde rollen som politisk ordfører på min egen måde."

Planlagt længe

Udnævnelsen af Skipper til politisk ordfører var velforberedt.

Enhedslisten havde været nødt til at kalkulere med muligheden for, at Johanne Schmidt-Nielsen blev afskåret fra at stille op til

2015-valget som følge af partiets rotationsprincip. Så allerede ved indgangen til 2015 var Skipper udset til at være den næste politiske ordfører.

Udover en stilsikker parlamentarisk stil havde Skipper det es i ærmet, at hun altid scorede tårnhøjt ved Enhedslistens interne urafstemninger om folketingskandidater. Allerede i 2012 blev hun nummer 1 i partiets urafstemning.

Skippers popularitet i baglandet skyldes ikke mindst, at hun hele vejen igennem har været aktiv på alle niveauer i Enhedslisten: Hun har siddet i folketingsgruppens ledelse og i partiets hovedbestyrelse, men hun har også deltaget i masser af praktisk aktivistarbejde. Noget, der vægtes højt i den basisorienterede Enhedsliste.

Andet vælgersegment

Det ændrer bare ikke på, at det ikke er let at komme efter Johanne Schmidt-Nielsen, der uden sammenligning har været Enhedslistens mest populære skikkelse gennem tiden. De senere år har Johanne toppet listen, når vælgerne skulle give karakter til partilederne. Kun DF-formand Kristian Thulesen Dahl har været en konkurrent til førstepladsen.

Med sin bredt favnende folkelige stil lykkedes det Johanne Schmidt-Nielsen at nå helt nye vælgersegmenter. Ja, ved valget i 2011 havde EL endda held til at trække stemmer over midten, da partiet fik en marginal del af DF-vælgerne vundet over. Det kan meget vel have givet det ekstra mandat, der med det yderste af neglene sikrede Thorning magten.

Stilmæssigt er Skipper mere tør, saglig og akademisk. Mens Johanne Schmidt-Nielsen ofte talte til mave og hjerte, taler Skipper i langt højere grad til hovedet.

Mens Enhedslistens tidligere frontfigur Pernille Rosenkrantz-Theil (S) havde punkhår og piercinger, og Johanne Schmidt-Nielsen kombinerede fynsk forår med venstrefløjs-rebellion, minder Pernille Skipper mere om klassens flittige pige, der er kvik, har læst på alle lektierne og kan stoffet til fingerspidserne.

Dermed appellerer Skipper efter alt at dømme til et andet vælgersegment. Hendes stil sandsynliggør, at hun kan gå på strandhugst hos radikale vælgere, ikke mindst tidligere radikale vælgere, der i dag befinder sig hos den nye konkurrent, Alternativet.

Dilemma fra starten

Spørgsmålet er til gengæld, om Skipper kan gøre kunsten fra 2011-valget efter og konkurrere med Dansk Folkeparti om klassiske arbejdervælgere. Det tvivler man på i DF, hvor man ellers har stor respekt for Skippers faglighed:

"Vi var meget imponerede over hende under kampagnen mod afskaffelse af retsforbeholdet, hvor hun virkelig havde styr på tingene. Men jeg tror ikke, der er nogen stor risiko for, at hun kan appellere til vores vælgere," siger DF's presse-

chef, der også hedder Søren Søndergaard.

Indtil videre er Johanne Schmidt-Nielsen den eneste, der har formået at løse Enhedslistens gamle dilemma med at række fra Preben Wilhjem til Preben Møller Hansen. Fra den meget principielle venstrefløjsteoretiker til den rapkæftede og populistiske sømandsboss.

Det er en problemstilling, man er opmærksom på i Enhedslisten, hvor man satser på at supplere den nye politiske ordfører med folk, der kan appellere bedre til den ufaglærte arbejder, der er træt af EU og globaliseringen. Så man fastholder positionen som det største parti til venstre for Socialdemokratiet.

Men Pernille Skipper kan trøste sig med, at medierne ofte undervurderer den, der afløser en karismatisk frontfigur: Da Anders Fogh Rasmussen afløste Uffe Ellemann-Jensen, og da Kristian Thulesen Dahl afløste Pia Kjærsgaard, var alle sikre på, at deres partier ville gå tilbage. Det modsatte skete som bekendt. ■

BLÅ BOG Pernille Skipper

FØDT I 1984 I AALBORG

Bor i dag på Nørrebro i København

Uddannelse

Cand. jur., Københavns Universitet, 2011
Student, Aalborghus Gymnasium, 2003

Politisk karriere:

2016 - Politisk ordfører for Enhedslisten
2011 - Folketingsmedlem for Enhedslisten
i Fyns Storkreds fra 2011, næstformand i
Folketingsgruppen

Pernille Skipper blev i april 2015 gift med
DR-journalisten Oliver Routhe Skov.

Det kræver ekstrem vedholdenhed, organisatorisk styring og klarhed om målet at skabe et politisk parti. Og så hjælper det at have en god håndbog at støtte sig til, fortæller partistifterne Anders Samuelsen og Uffe Elbæk.

Stifterne

AF Lasse Lange FOTO Rasmus Flindt Pedersen

Trial and error. Det var metoden, da Ny Alliance blev stiftet for snart ti år siden. Det siger partistifter Anders Samuelsen i dag.

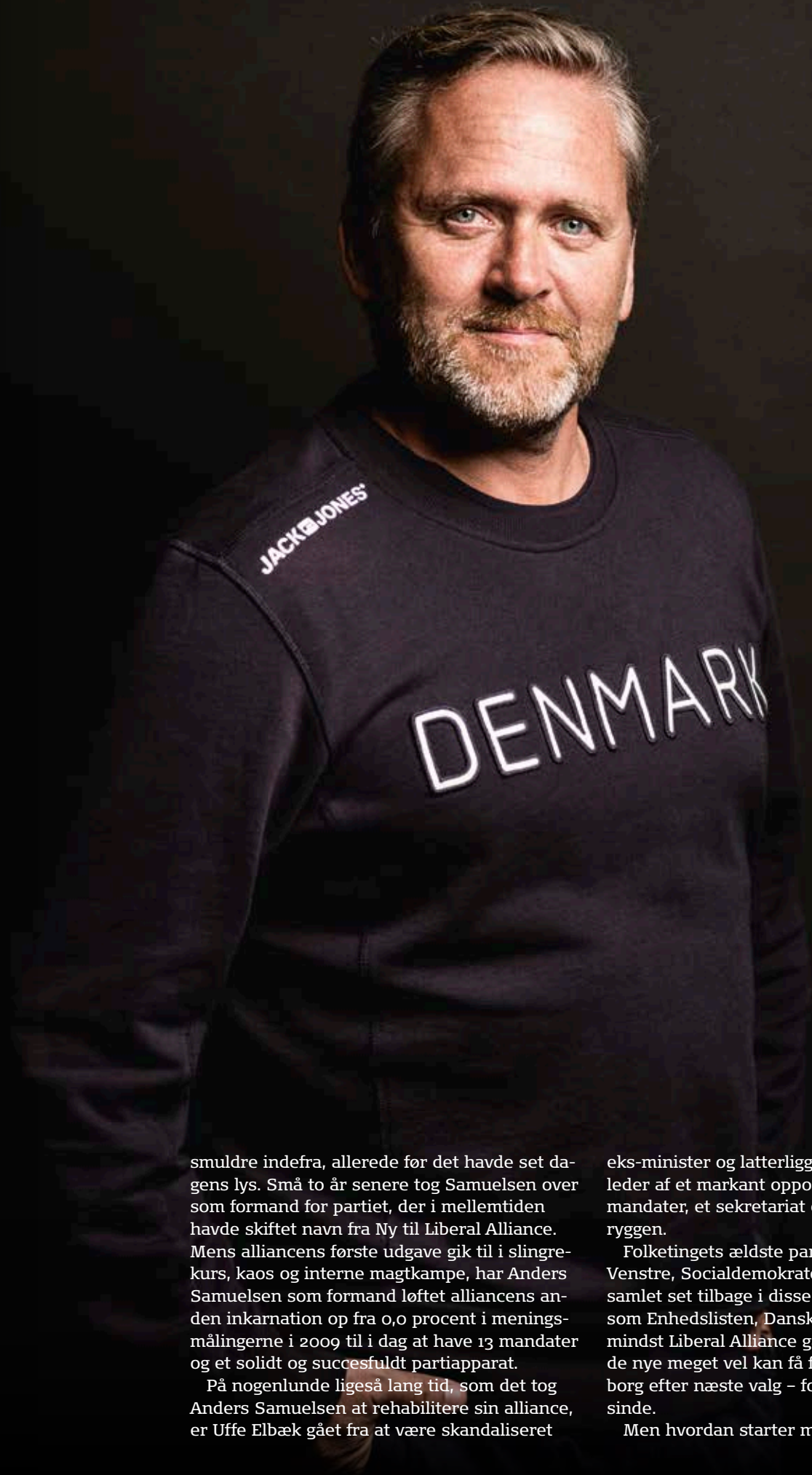
"Problemet var, at der jo ikke var nogen håndbøger i, hvordan man skaber et politisk parti," forklarer han Altinget.

Det er der dog i dag, mener han og henviser til sin egen anmelderroste bog 'Comeback Kid', der skildrer Ny Alliances storhed og fald og den efterfølgende reinkarnation med ham selv i spidsen.

"I dag er der en håndbog, Min egen. Derfor gav jeg den til Uffe. Jeg ved ikke, om han læste den. Men jeg tror, at han i hvert fald havde lært en del af, hvad der gik galt med Ny Alliance," siger Anders Samuelsen, der står i spidsen for en af de mest succesfulde politiske nyskabelser de seneste år.

Spiser gamle partier

Ny Alliance blev skabt af Anders Samuelsen, Gitte Seeberg og Naser Khader i maj 2007. Partiet var fra samme øjeblik, det blev lanceret, ekstremt populært, men reelt begyndte det at

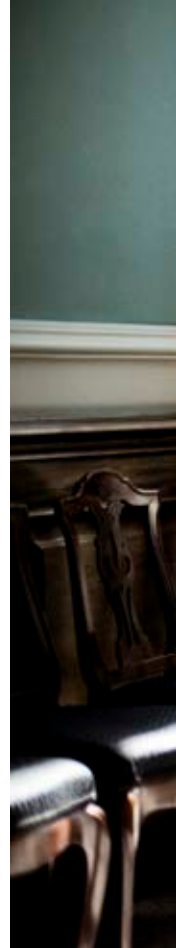
smuldre indefra, allerede før det havde set dagens lys. Små to år senere tog Samuelsen over som formand for partiet, der i mellemtiden havde skiftet navn fra Ny til Liberal Alliance. Mens alliancens første udgave gik til i slingrekurs, kaos og interne magtkampe, har Anders Samuelsen som formand løftet alliancens anden inkarnation op fra 0,0 procent i meningsmålingerne i 2009 til i dag at have 13 mandater og et solidt og succesfuldt partiapparat.

På nogenlunde ligeså lang tid, som det tog Anders Samuelsen at rehabilitere sin alliance, er Uffe Elbæk gået fra at være skandaliseret

eks-minister og latterliggjort gøgler til at være leder af et markant oppositionsparti med ti mandater, et sekretariat og en masse frivillige i ryggen.

Folketingets ældste partier – Konservative, Venstre, Socialdemokraterne og Radikale – går samlet set tilbage i disse år, mens nyere partier som Enhedslisten, Dansk Folkeparti og ikke mindst Liberal Alliance går så markant frem, at de nye meget vel kan få flertal på Christiansborg efter næste valg – for første gang nogensinde.

Men hvordan starter man et nyt parti? Og

Alternativet og Liberal Alliance tegnede sig tilsammen for mere end hver tiende stemme ved det seneste valg.

hvordan får man succes? Altinget har bedt partistifterne Anders Samuelson og Uffe Elbæk dele ud af deres erfaringer.

Fire-fem gange fallit

"I Ny Alliance var det bare at prøve sig frem," siger Anders Samuelson med henvisning til manglen på lærebøger i det at skabe nye partier.

"Hvad virker? Hvad virker ikke? Vi prøvede at holde fast i fundamentet, grundideen, i den proces, men de første tre år med Ny og Liberal Alliance kom til at gå med at gå fallit minimum fire-fem gange."

Anders Samuelson kommer halsende fra Statsministeriet, hvor han har været til det faste tirsdagsmøde med statsminister Lars Løkke Rasmussen (V) og de øvrige borgerlige partiledere. Han smider sin velstrøgne, lyseblå skjorte, hopper i en mere behagelig Denmark-sweatshirt, som han har med hjem fra OL i Rio, snupper en karamel fra en pose på bordet, og går så igang med at fortælle om det at starte et politisk parti.

"Stadigvæk i dag har jeg min tvivl, om det var det hele værd. For prisen var høj. Og det har

»Stadigvæk i dag har jeg min tvivl, om det var det hele værd. For prisen var høj. Og det har haft omkostninger.«

Anders Samuelson
Stifter af Liberal Alliance

Liberal Alliance

Stiftet: 7. maj 2007
(som Ny Alliance)
af Naser Khader,
Anders Samuelson
og Gitte Seeberg

Partibogstav: I

Mandater i
Folketinget: 13
Medlemmer: 6.600
(april 2016)

Valgresultater

2007: 2,8
2011: 5,0
2015: 7,5

Formænd

2007-2009: Naser
Khader
2009-: Anders
Samuelson

haft omkostninger," siger Anders Samuelson.

"Hvis man forestiller sig, hvor hårdt det bliver, så kan man gange med 500. Man gør sig ikke begreb om, hvor voldsom en proces det er. Så det kræver, at man brænder tilstrækkeligt meget."

Skrækfilm

Uffe Elbæk holder til godt 100 skridt længere ude ad Ridebanen, der i sig selv føles som Christiansborgs yderste fløj. Det vil sige, Uffe Elbæk har ikke rigtigt sit eget kontor, men Alternativet har fået indrettet en række kontorfællesskaber og mødelokaler med navne som Ydmyghed, Generøsitet og Mod.

Anders Samuelson har helt ret, når han antager, at Uffe Elbæk har lært af Ny Alliances vanskeligheder, fortæller Alternativets grundlægger, da Altinget møder ham i Humor-rummet, få dage inden han flyver til USA for at deltage i et seminar for internationale ledere i forbindelse med Demokraternes konvent i Philadelphia.

"Mit skrækscenarie er den måde, Ny Alliance lavede politik på," siger Uffe Elbæk med henvisning til den måde, partiets politikskabelse bliver skildret på i Christoffer Guldbrandsen-filmen 'Dagbog fra midten'.

Han er i det hele taget glad for filmiske skræmmebilleder. Udover 'Dagbog fra midten' refererer han gerne til tv-serien 'Borgen', hvori hovedpersonen, Birgitte Nyborg, starter partiet Nye Demokrater, der til forveksling ligner en Ny Alliance-pastiche. Inden den fiktive partistifter får set sig om, er hun omgivet af en uoversku-

BLÅ BOG

Anders Samuelson

FØDT 1. AUGUST 1967

Uddannelse

Cand.scient.pol fra Aarhus Universitet i 1993
Student fra Viborg Katedralskole i 1986

Politisk karriere

2011 - Folketingsmedlem for Liberal Alliance i Nordsjællands Storkreds
2009 - Politisk leder for Liberal Alliance
2008 - 2011 Folketingsmedlem for Liberal Alliance i Østjyllands Storkreds
2007 - 2008 Folketingsmedlem for Ny Alliance i Østjyllands Storkreds
2004 - 2007 - Medlem af Europa-Parlamentet for Radikale Venstre
2001 - 2004 Folketingsmedlem for Radikale Venstre i Vejle Amtskreds

Anders Samuelson har skrevet bøgerne "Vejen til et bedre Europa - en bro mellem ja og nej", "Europas stemmer", "Breve fra Europa - de første år i Bruxelles", "Det Danmark jeg drømmer om - Danmark i et større perspektiv" og sammen med Hanne Sindbæk biografien "Comeback Kid".

Uffe Elbæk

FØDT 15. JUNI 1954

Uddannelse

Socialpædagog fra Peter Sabroe Seminariet i 1982
Student fra Aalborg Katedralskole i 1975

Politisk karriere

2013-: Leder af Alternativet
2013-: Medlem af Folketinget Alternativet
2011-2012: Kulturminister
2011-2013: Medlem af Folketinget for Radikale Venstre
2001-2007: Medlem af Aarhus Byråd for Radikale Venstre
Tidligere partipolitisk aktiv på den yderste venstrefløj

Direktør, World Outgames, fra 2007 til 2009.
Grundlægger og rektor, KaosPiloterne, fra 1991 til 2006.
Grundlægger og leder, Frontløberne, fra 1982 til 1991.

Uffe Elbæk har skrevet bøgerne "KaosPilot - en personlig beretning om en skole, en uddannelse og et miljø", "KaosPilot fra A til Z" og "Ledelse på kanten".

Alternativet

Stiftet: 23. november 2013 af Uffe Elbæk

Partibogstav: Å

Mandater i Folketinget: 10
Medlemmer: 10.697 (26. august 2016)

Valgresultater

2015: 4,8

Formænd

2015-: Uffe Elbæk

elig mængde entusiastiske tosser med ligeså mange forskellige dagsordener, der allesammen gerne vil være med til at udvikle partiet og dets politik i deres egen retning.

"Når man har en meget flad og inviterende kultur, er der en risiko for, at der kommer mange mennesker, der projicerer deres egne ambitioner op på det tomme lærred," konstaterer Uffe Elbæk.

Og det var netop en af de ting, der gik skævt i Ny Alliance, erkender Anders Samuelson.

"I starten samlede vi mange drømmere. De kom uden at stille spørgsmål, og de troede, at vi kunne alt muligt, som vi ikke kunne," siger partilederen.

Undervejs i transformationen fra Ny til Liberal Alliance smed partiet imidlertid alle de medlemmer ud, der ikke aktivt tilkendegav, at de ønskede at blive, og i dag er partiet forskånet for den slags begyndervanskeligheder, mener Anders Samuelson.

"Dem, der kommer nu, har allerede stillet spørgsmål, og vi har overbevist dem på baggrund af det, vi har leveret," siger han.

Retning

For at undgå de fælder, som Anders Samuelsons og Birgitte Nyborgs partier faldt i, præsenterede Uffe Elbæk allerede adskillige måneder inden Alternativets reelle grundlæggelse, og mens han stadig var medlem af Radikale, sin inderkreds for et såkaldt grundkoncept, hvori det vordende partis værdier, politiske retning og organisatoriske tilgang blev slået fast. ▶

SÅDAN STARTER DU ET PARTI Anders Samuelsen

DO'S

1. Erkend, at der skal være ekstremt meget topstyring
2. Vær ikke bange for at skuffe nogen
3. Saml et stærkt hold med folk, du stoler på.

DON'TS

Undgå at...

1. ... vælge nemme løsninger
2. ... give op
3. ... tro, at du kan alt selv.

"Vi brugte enormt meget tid på at tænke over, hvordan vi skulle gøre. Og så lavede vi noget, der godt nok var åbent, men hvor vi også gjorde det klart, hvad der ikke var til diskussion. Hvis du accepterede de spilleregler, var du velkommen. Det har været helt afgørende," siger Uffe Elbæk.

Han vurderer, at det har været helt essentielt for Alternativets foreløbige succes, at der har været enighed om, hvilket verdenshjørne man havde kurs mod.

"Anders Samuelsen, Gitte Seeberg og Naser Khader var måske nok nogenlunde det samme sted, da de stiftede Ny Alliance. Men de var også på vej i hver sin retning, og så nytter det ikke noget."

Det er Anders Samuelsen enig i

"Det er helt korrekt. Den pointe har jeg faktisk turneret med i flere år," siger LA-lederen. I hans formandstid, hvor de rester, der var tilbage af Ny Alliance, er blevet forvandlet til et veldefineret ideologisk parti med stabil vælgerfremgang, har det været afgørende at undgå fejltagelserne fra den første tid.

"Ny Alliance var en kombination af tre forskellige grundholdninger. Gitte Seebergs rejse væk fra Konservative, Nasers værdipolitiske ting på udlændingepolitikken og så min liberale

reformpolitik. Nu er det entydigt den ene del," siger Anders Samuelsen.

Der er mange årsager til, at Liberal Alliance i dag er en succes, mens Ny Alliance endte som en fiasko, understreger han. En af de vigtigste er tillid.

Alle tre Ny Alliance-stiftere havde ved flere lejligheder en oplevelse af, at en eller to af de andre gik bag om ryggen på dem, og ifølge Anders Samuelsen blev der aldrig for alvor opbygget et tillidsfuldt forhold mellem dem.

"Mens Liberal Alliance er båret af begejstring og en ekstrem grad af tillid, var det i Ny Alliance en meget høj grad af mistillid internt i partiet," siger Anders Samuelsen, der også mener, at den solide organisation, Liberal Alliance i dag har fået bygget op, gør en stor forskel.

"Der foregår i dag et meget hardcore organisationsarbejde i Liberal Alliance, der er langt bedre struktureret, end Ny Alliance var," siger Anders Samuelsen.

Ekstrem topstyring

I Alternativet foregik det på den måde, at Uffe Elbæk allerede i grundkonceptet fra sommeren 2013 – før partiet var stiftet – skitserede de overordnede organisatoriske rammer for Alternativet med et lille sekretariat på Christiansborg og politiske laboratorier som en central platform for politikskabelse.

"Jeg vil ikke sidde her og sige, at vi lykkedes, fordi vi var så dygtige. Men det er klart, at det at starte et parti kræver udpræget organisationstalent og erfaring, godt lederskab fra de folk, der skal tegne partiet og en

SÅDAN STARTER DU ET PARTI Uffe Elbæk

DO'S

1. Kom med svar på et reelt oplevet behov i befolkningen
2. Gør det, fordi det giver dyb mening for initiativtagerne
3. Vær klar på, hvad der er til diskussion. Og hvad der ikke er.

DON'TS

Undgå at...

1. ... gøre forskel på det, du siger, og det, du gør
2. ... gå på akkord med din integritet (svært)
3. ... blive for farvet af Christiansborg-logik.

viden om, hvordan man motiverer mennesker til at gå ind i frivilligt arbejde," siger Uffe Elbæk, der med en fortid som grundlægger og mangeårig rektor af den alternative iværksætter-, lederskabs- og projektuddannelse Kaospiloterne har været ekstremt bevidst om lige præcis organiseringen og struktureringen af sit parti fra før day one.

Også Anders Samuelsen lægger stor vægt på ledelse.

"Man bliver nødt til at erkende, at der skal være ekstrem meget topstyring, når man starter et parti," siger Anders Samuelsen med en kommentar, der imidlertid ligger meget langt fra noget, man har hørt Uffe Elbæk sige.

Skal passe med værdier

"Liberal Alliance har gjort det på en helt anden måde end os. Vi har bygget partiet op nedefra. De har gjort det oppefra. Og det er jo lykket for dem," konstaterer Uffe Elbæk.

"Men de er et helt andet parti. Det ville ikke gå for Alternativet, for det ville slet ikke passe til vores værdier," afslutter partilederen, der skal videre til en anden aftale.

Interviewet er slut. Men der er en ting, vi ikke har fået spurgt om. Kan det virkelig passe, at det er Anders Samuelsen's bog, der har lært Uffe Elbæk at bygge et parti?

Ikke rigtigt, fortæller Elbæk, da Altinget nogle uger senere møder ham på Christiansborgs gange.

"Det er rigtigt, at Anders gav mig sin bog, som jeg blev meget glad for," indrømmer Elbæk på vej ned mod Borgens vandrehal.

"Den lå også længe på mit natbord, men jeg er desværre ikke nået længere end til indholdsfortegnelsen. Nej, jeg har brugt min egen bog, *Ledelse på Kanten*, fra 2010," siger han med et smil.

"Den er udsolgt fra forlaget, men du kan sikkert finde den på biblioteket." ■

Den næste Samuelsen hedder Simon Emil

MENS UFFE ELBÆK ikke vil pege på en efterfølger, er arvefølgen i Liberal Alliance klar. Kronprinsen hedder Simon Emil Ammitzbøll, og han tager over den dag, Anders Samuelsen trækker sig.

Alting har en ende. Det gælder også en tjans som partileder for et parti, man har været med til at grundlægge.

Det siger Anders Samuelsen.

"Den dag, jeg kan sige, at jeg har sat en bevægelse i gang, der ikke stopper igen, så har jeg nok gjort mit," siger Anders Samuelsen.

Hvornår den dag kommer, er dog ikke lige til at sige.

"Når der er langt flere iværksættere, når vi tør lade danskerne vælge selv, når vi tør leve med lidt lavere skatter, når Danmark er blevet et positivt land, et optimistisk land, et vi-kan-godt-land, et tillidsfuldt land. Vi er ikke i mål på nogen måde. Slet ikke. Men sådan noget kan jo komme i digebrud."

Men man kan vel være ret sikker på, at Anders Samuelsen er partileder et valg eller to endnu?

"Der er intet, der er sikkert i politik. Jeg er den partileder, der har siddet længst tid. Jeg har været der i syv år, og alle er blevet skiftet ud i den tid. Nogen har endda skiftet to gange."

Er det givet, at det er Simon Emil, der er kronprins? At han tager over den dag, du stopper?
"Ja, 100 procent sikkert."

Og så skulle det være på plads. Den dag, Anders Samuelsen stopper som politisk leder for Liberal Alliance, tager gruppeformand

og politisk ordfører Simon Emil Ammitzbøll – der har været Anders Samuelsen højre hånd, siden han meldte sig ind i partiet for syv år siden – over.

Helt så klar en kabale har Uffe Elbæk ikke lagt for Alternativets ledelsesmæssige fremtid.

"Det vil jeg slet slet ikke sætte navn på, overhovedet," siger han, da Altinget beder ham sætte navn på sin mulige afløser.

At han vil give den alternative trone videre, er der dog ikke nogen tvivl om.

"Jeg elsker at bygge stærke organisationer op, og jeg elsker at give det videre til næste generation. Jeg synes, at det er så fedt at se næste generation tage sådan en organisation op og sige 'nu gør vi det på vores måde. Du er bare gammel, Uffe. Flyt dig'. Det er megafedt," siger Uffe Elbæk, og fortsætter:

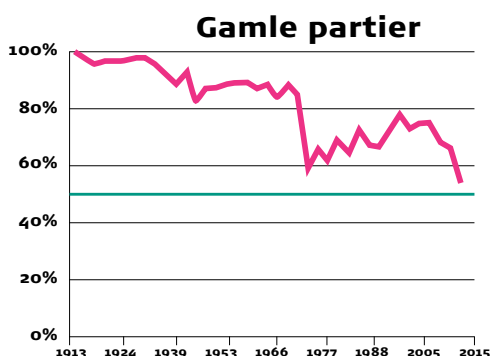
"Når man er en iværksættertype som mig, så er der en meget stor risiko for, at man bliver for længe i stolen. Man skal være opmærksom på, at man forlader den på det rigtige tidspunkt. Men det er slet ikke endnu."

Så det bliver i hvert fald ikke efter næste folketingsvalg?

"Nej, nej, nej. Der kan ske alt muligt. Og det kan være, at det er om to valg. Men der skal være et hold, der står og er kvalificeret. Og der skal gerne være 3-4 profiler, der i princippet kunne fylde den rolle ud. Og det er der alle mulige tegn i sol og måne på, at det skal der nok være."

De gamles fald

Konservative, Venstre, Radikale og Socialdemokraterne har over det seneste århundrede sammen kunnet mønstre et flertal.

Kilde: Danmarks Statistik

Et nyt politisk kompas

Altinget har opdateret det gammelkendte politiske kompas. Sådan ligger partierne på den fordelings- og værdipolitiske skala.

AF Lasse Lange

FORDELINGSPOLITISK VENSTRE

Valgforskerne har i årtier kortlagt partiernes holdninger i et todimensionelt diagram – også kaldet et politisk kompas.

Med hjælp fra analysebureauet Norstat og talknuseren Kenneth Thue Nielsen har Altinget nu fået lavet et opdateret kompas, der illustrerer, hvor landets politiske partier placerer sig i år 2016.

Kompasset placerer partierne i et diagram, hvor den vandrette placering angiver deres fordelingspolitiske holdninger til spørgsmål som økonomi, skat og overførselsindkomster, mens den lodrette placering indikerer holdningerne til værdipolitiske spørgsmål som miljø, udlændinge og hårdere straffe.

I arbejdet med kompasset har Kenneth Thue Nielsen og Norstat trukket på de gamle valgforskeres velafprøvede analysemetode og stillet vælgerne de samme markør-spørgsmål som ved tidligere undersøgelser.

Analysen placerer partierne på baggrund af deres vælgeres svar og bygger således på en præmis om, at partiernes holdninger svarer til summen af deres vælgeres synspunkter.

“Det er klart den bedste og mest præcise metode, vi har til at fastslå, hvor partierne ligger. Politik forandrer sig kontinuerligt, men et parti er nu engang de vælgere, partiet har,” siger Kenneth Thue Nielsen.

1. Radikale er røde

Analysen viser, at Radikale – eller i hvert fald de radikale vælgere – er røde.

De radikale rødder er ... kulturradikale, så det er forventeligt, at partiet er placeret til venstre på den værdipolitiske akse, hvor spørgsmål om indvandring, retspolitik og ulandsbistand er afgørende.

Men Radikale er også et liberalt parti, der vil reformere den offentlige sektor og godt kan lide at sænke selskabsskatten, så det er lidt overraskende, at partiet i den nye analyse ligger solidt til venstre for både

midten og Dansk Folkeparti på den fordelingspolitiske akse.

"Det passer jo ikke ligefrem med Radikales optræden de senere år, hvor partiet har presset på for beskæringer af velfærdssamfundet," siger Erik Holstein, Altingets politiske kommentator.

I det hele taget skal partitoppen passe på med at distancere sig for meget fra partiets vælgere, advarer Kenneth Thue Nielsen:

"Radikales iver efter reformer er måske en flitsbue, der er relativt spændt. Det ser i hvert fald ikke ud til, at vælgerne er helt med på den."

2. Ingen grønne borgerlige

Analysen viser, at et af kompassets fire hjørner er tomt.

Vælgespært Kenneth Thue Nielsen kalder det for nok-er-nok-kvadranten. Det er her, de såkaldt grønne borgerlige normalt er placeret. Dem, der både vil have en borgerlig økonomisk politik med lave skatter og en blød værdipolitik, hvor der bliver taget hensyn til miljø, natur og indvandrere.

"Her er der en uudnyttet platform til dem, man engang kaldte de anstændige borgerli-

ge. Det var der, Ny Alliance placerede sig," siger Kenneth Thue Nielsen.

"Omkring otte procent af vælgerne er grønne borgerlige, og de kan med rette kalde sig politisk hjemløse. Med en profil som Connie Hedegaard som formand ville Konservative have en stærk appel til netop denne gruppe vælgere," vurderer han.

Kenneth Thue Nielsen ser med andre ord et betydeligt konservativt potentiale i at fastholde en borgerlig økonomisk politik, men markere sig mere venstreorienteret på den værdipolitiske akse.

3. Konservative kæmper i skyggen

Konservative har i snart mange år fået det ene ringe valgresultat efter det andet. Men det er ikke så mærkeligt, når partiet ligger så tæt på storebror Venstre, som det politiske kompas viser, vurderer Kenneth Thue Nielsen.

"Siden 1990 har der været et klassisk storebror-lillebror-forhold mellem Venstre og Konservative. Når de så ligger nogenlunde samme sted, så bliver det svært for lillebror at gøre sig fri af storebrors skygge," siger Kenneth Thue Nielsen.

Det er dog ikke naturgivet, at en placering tæt på Venstre er en forhindring for konservativ succes, påpeger Erik Holstein.

"I princippet burde de fælles holdninger give Konservative adgang til en større pool af vælgere, men det er partiet jo helt ude af stand til at udnytte i øjeblikket," siger Erik Holstein.

"Det har gennem tiderne svinget lidt, om det var V eller K, der lå længst til højre, men i et halvt århundrede var de reelt søsterpartier. På et tidspunkt overvejede man endda at slå dem sammen," forklarer Altingets politiske analytiker.

4. Det mest venstreorienterede parti er ...

... ikke så nemt at kåre.

Før Alternativet kom til, var det en smal sag at udpege Borgens mest venstresnoede gruppe. I langt de fleste spørgsmål lå Enhedslisten nemlig til venstre for alle Folketingets øvrige partier, men Uffe Elbæks entré på den landspolitiske scene har gjort billedet noget mere mudret.

På det værdipolitiske område er Alternativet, ifølge analysen, det mest

venstreorienterede parti foran Radikale og Enhedslisten, mens det fortsat er Enhedslisten, der tager prisen på den gamle, fordelingspolitiske akse foran SF og Alternativet, der ligger meget tæt.

Skal man finde en vinder, der tager lige meget hensyn til begge akser, går prisen som Folketingets mest venstreorienterede parti dog fortsat lige akkurat til Enhedslisten.

"Enhedslisten vinder med et mulehår," forklarer Kenneth Thue Nielsen.

5. Det mest højreorienterede parti er ...

... ikke Dansk Folkeparti. I hvert fald ikke, hvis man skal tro det nye politiske kompas.

Kristian Thulesen Dahls tropper er ganske vist placeret som det suverænt mest borgerlige parti på værdipolitikken, men på fordelingspolitikken ligger DF lige lukt i midten.

Liberal Alliance skiller sig til gengæld ud som det økonomisk klart mest borgerlige parti. Da Anders Samuelsen parti samtidig

holder sig et godt stykke til højre for midten på den værdipolitiske vertikalakse, må Liberal Alliance siges at være Danmarks mest borgerlige parti, mener Kenneth Thue Nielsen.

"LA kommer meget klart ud som det mest højreorienterede parti på fordelingspolitikken. Når Anders Samuelsen taler liberal dunder, så taler han altså helt i tråd med de vælgere, der står bag ham. Samlet set er Liberal Alliance det mest højreorienterede parti," siger Kenneth Thue Nielsen.

6. Alternativet er et yderligtstående parti

Alternativet har siden sin grundlæggelse lagt afstand til det traditionelle politiske kompas. Til Altinget fortalte Uffe Elbæk dog tidligere i år, at Alternativet "kører lidt frem og tilbage" på den fordelingspolitiske akse, mens han i Politiken har foreslået et helt nyt kompas, hvor der eksempelvis skelnes mellem de kulturelt kreative og kulturelt konservative.

Ifølge Altingets nye politiske kompas er der dog ingen tvivl: Alternativet er et klart venstreorienteret parti.

"Analysen skyder en hvid pil igennem forestillingen om, at Alternativet er et parti, der kan navigere frit. Deres vælgere er ægte venstreorienterede på begge akser, og de vil næppe finde sig i, hvis Uffe Elbæk kigger for meget til højre, når der skal findes samarbejdspartnere i Folketinget," siger Kenneth Thue Nielsen, der får opbakning fra Erik Holstein.

"Alternativets selvopfattelse som et midterparti passer hverken med deres vælgere holdninger eller deres stemmemønster i Folketinget," siger Altingets politiske analytiker.

7. Den radikale trefork er splittet

Populært sagt er der tre afgreninger af Radikale Venstre i Folketinget: den tidligere radikale kulturminister Uffe Elbæks Alternativet, den tidligere radikale rebel Anders Samuelsen Liberal Alliance og selve Radikale Venstre.

Når man har tre partier, hvis ledere udspringer af det samme parti, af den samme bevægelse og grundlæggende af det samme værdigrundlag, er det nærliggende at forestille sig, at de tre partier – trods forskellighederne – deles om en del af de samme vælgere.

Sandheden er dog, at Liberal Alliances vælgere generelt ligger så langt til højre, at partiet dårligt kan regnes for en deltager i dysten om de ur-radikale vælgere.

"Der er en kæmpe afstand mellem Liberal Alliance og Radikale på begge akser, så de to partier kæmper ikke om de samme vælgere," siger Kenneth Thue Nielsen.

"Til gengæld ligger Radikale Venstre og Alternativet sammen med SF og Enhedslisten ret tæt rent værdipolitisk, så der foregår naturligvis en indædt kamp om de værdipolitisk orienterede venstrefløjstvælgere, herunder nuværende og tidligere radikale kernevælgere."

Sådan fordeler partierne sig

Den gamle fordelingspolitiske skala

Den værdipolitiske skala

KOMPASSETS 8 SPØRGSMÅL

Fire spørgsmål om gammel politik

1. Samfundets sociale udgifter

A Siger: Man er gået for langt med sociale reformer her i landet. Folk burde mere end nu klare sig uden sociale sikringer og bidrag fra samfundet.

B Siger: De sociale reformer, som er gennemført i vores land, bør opretholdes i mindst samme omfang som nu.

2. Levestandard og indtægtsforhold.

A Siger: Forskellene i indtægter og levestandard er stadig for store i vores land. Derfor burde folk med mindre indtægter få en hurtigere forbedring af levestandarden end dem med højere indtægt.

B Siger: Indtægtsudjævningen er gået tilstrækkeligt langt. De indtægtsforskelle, som endnu findes, bør stort set bibeholdes.

3. Statens kontrol over erhvervslivet.

A Siger: Forretnings- og industrifolk bør i større grad have lov til at bestemme over deres egne forretninger.

B Siger: Staten bør kontrollere og samordne erhvervslivet. Den statslige kontrol bør i hvert fald ikke være mindre, end den er i dagens Danmark.

4. Høje indtægter burde beskattes hårdere, end tilfældet er i dag?

Fire spørgsmål om ny politik

5. Indvandring udgør en alvorlig trussel mod vores nationale egenart

6. Den økonomiske vækst bør sikres gennem en udbygning af industrien, også selvom det kommer i strid med miljøinteresser

7. Voldsforbrydelser bør straffes langt hårdere end i dag

8. Mener du, det offentlige bruger for mange penge, passende eller for få penge på ulandsbistand?

Altingets måling er foretaget af Norstat i perioden 2. juni til 6. juni 2016 og bearbejdet af Methods.dk. Målingen er baseret på svar fra 1.525 respondenter.

Om undersøgelsen

Siden 1990'erne har valgforskerne i Danmark arbejdet med to forskellige dimensioner til at kortlægge vælgernes holdninger. Den klassiske fordelingspolitiske højre/venstre-skala er blevet suppleret med en værdipolitisk højre/venstre-skala. Populært kaldes de to skalaer for henholdsvis gammel og ny politik.

I samarbejde med valgexpert Kenneth Thue Nielsen fra analysevirksomheden Methods.dk har Altinget gennemført en undersøgelse, som kortlægger partiernes positioner anno 2016. Positionerne beregnes på baggrund af partiernes vælgere. Det vil sige, at det er gennemsnittet af for eksempel alle de radikale vælgere, der bruges til at fastslå, hvor partiet er positioneret på de to skalaer. Beregningerne er foretaget på samme måde, som valgforskerne har gjort det i blandt andet 2001 og 2011. Derfor kan de nye tal sammenlignes med tallene fra valgforskningen.

Analyserne bygger på otte spørgsmål til vælgere - fire om gammel politik og fire om ny politik. Vælgernes svar på spørgsmålene om gammel politik samles i et såkaldt indeks, hvor svarene på de fire spørgsmål lægges sammen. På den baggrund kan vi med ét tal beskrive, hvor hver enkelt vælger placerer sig på gammel-politik-skalaen. Og da vi kan gøre det samme med de fire spørgsmål om ny politik, kan alle vælgere indplaceres i et koordinatsystem med deres værdier på henholdsvis gammel og ny politik.

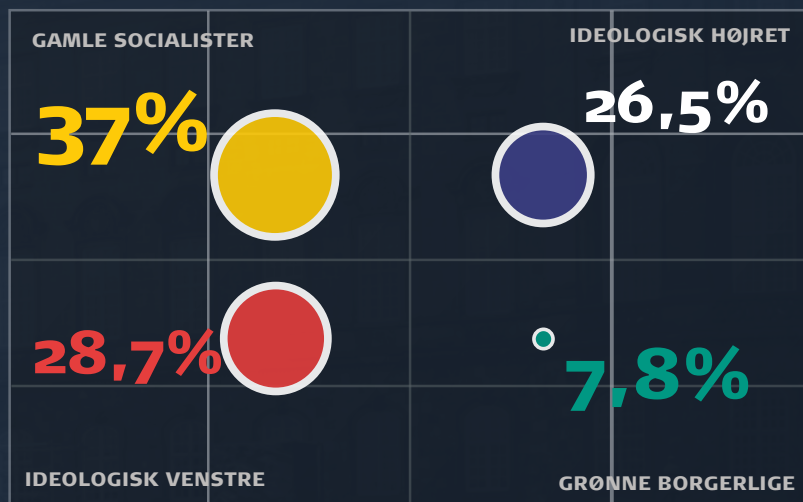
Ekspertene

Kenneth Thue Nielsen er selvstændig talkuser i Methods.dk og klummeskribent på Altinget. Han har udarbejdet det nye politiske kompas for Altinget på baggrund af tal fra analysebureauet Norstat.

Erik Holstein er politisk analytiker på Altinget.

Sådan deler vælgerne sig

Analysen opdeler vælgere og partier i fire grupper, alt efter om de er til højre eller venstre for de to akser.

Vælgere deler sig forskelligt på de to skalaer

Værdipolitik

Fordelingspolitik

Det politiske kompas før og nu

Det nye politiske kompas lægger sig i nogen grad op ad udgaver baseret på tidligere år, som det ses i figuren herover. Den indbyrdes positionering mellem partierne er således i udstrakt grad intakt i hele perioden fra 2001 til 2016.

Partierne har dog alle lavet visse ryk. Samtlige partier har således gennemgået en netto-bevægelse mod højre på værdipolitikken.

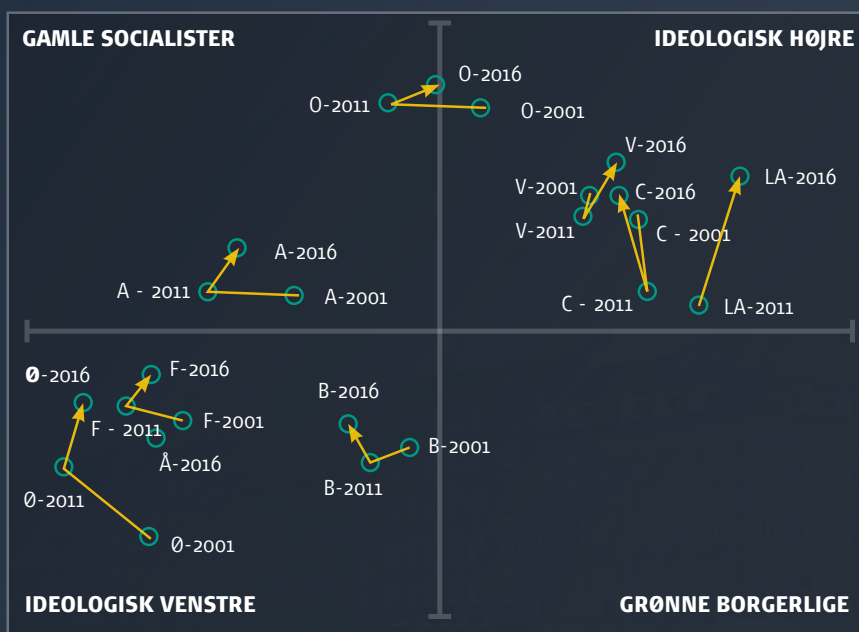
"Vælgerne er blevet mere barske i værdipolitikken," forklarer Erik Holstein, der fortsætter:

"Og de fleste partier er fulgt med. Forklaringen er ret enkel: Problemerne er så store som aldrig før i forhold til terror og tilstrømningen af flygtninge og migranter. Derfor er der nu bredere tilslutning til mere radikale tiltag."

En anden tendens er, at mange partier har foretaget et netto-ryk mod venstre på kompassets fordelingspolitiske akse. Og bevægelsen mod venstre er udtryk for et reelt vælgermæssigt skred, vurderer Kenneth Thue Nielsen.

"Vælgerne er blevet mere venstreorienterede på fordelingspolitikken de seneste 15 år, hvilket er ret naturligt. I 2001 var vi midt i en buldrende højkonjunktur, mens der særligt i 2011 var en stor krisebevidsthed, der i nogen grad er intakt i dag. Og det er nu engang naturligt, at når økonomien ikke har det så godt, så rykker man til venstre," siger Kenneth Thue Nielsen.

Kilde: Det Danske Valgprojekt, Norstat, Methods.dk

At der skulle være sket et generelt fordelingspolitisk skred mod venstre, har Erik Holstein dog svært ved at genkende. Han mener, at man i stedet bør se tendensen som et udtryk for stigende reform-træthed.

"Min oplevelse af de sidste mange års politik er ikke, at vælgerne er rykket til venstre i fordelingspolitikken, snarere tværtimod," siger Erik Holstein og fortsætter:

"Der er dog nok færre vælgere, der i dag mener, at der er behov for velfærdsreformer, men det hænger jo også sammen med, at der er blevet indført nogle ret hårde reformer de senere år."

»Det er nu engang naturligt, at når økonomien ikke har det så godt, så rykker man til venstre.«

Kenneth Thue Nielsen
Valganalytiker

LIGE BØRN LEGER BEDST

I politik gælder det mere end noget andet sted, at lige børn leger bedst. Partier, der er enige med hinanden, har helt naturligt nemmere ved at samarbejde end partier, der har meget forskellige holdninger. Derfor er det også naturligt, at de to partier, der i kompasset er nærmest hinanden – Konservative og Venstre – har udgjort den mest almindelige regeringskonstellation i dette årtusinde.

Men hvad nu, hvis man kun er enige på den ene akse?

Mens Enhedslistens og Radikales

vælgere hurtigt kan blive enige om værdipolitiske spørgsmål om miljø, indvandring og homoægteskaber, ligger de to partier ret langt fra hinanden, når det kommer til fordelingspolitiske spørgsmål om velfærdsreformer, skattetryk og overførselsindkomster.

Og når det kommer til Radikale og Dansk Folkeparti gør noget tilsvarende sig gældende – dog med omvendt fortegn. Mens de i kompasset ligger tæt på hinanden fordelingspolitisk, er de som hund og kat på værdipolitikken.

"Kompasset illustrerer, at det i mange tilfælde vil være let for Dansk Folkeparti og Radikale at samarbejde om fordelingspolitik, men praktisk talt umuligt at arbejde sammen om værdipolitik," siger Kenneth Thue Nielsen, og fortsætter:

"Det gør det svært at forestille sig et mere permanent DF-R-samarbejde."

Erik Holstein stemmer i:

"Radikale og Dansk Folkeparti er hinandens direkte modsætninger. De kommer ikke til at gå i regering sammen i dette årtusinde." ■

Vi ser virksomheder som motor for vores velfærd

Vi skaber:

- **Fremtidens forstad** sammen med Realdania By
- **Fremtidens folkeskole** sammen med LEGO Education
- **Fremtidens færdigheder** sammen med InQvation

Vil du være med?

Gå ind på htk.dk og kom tættere på

CEO *for* Flygtningehjælpen A/S

AF Rasmus Løppenthin OG Kasper Frandsen

Skal jeg virkelig være den, der lukker Flygtningehjælpen?

Tvivlen nagede hos den relativt nyudnævnte generalsekretær Andreas Kamm tilbage i 1999. I et snuptag havde Christiansborg trukket tæppet væk under organisationen og efterladt et fedt spørgsmålstegn i indtægtskolonnen i Dansk Flygtningehjælps budget. Ansvaret for integrationsindsatsen var fra årsskiftet overdraget til kommunerne, og Andreas Kamms organisation var i akut fare for at dreje nøglen om.

Alligevel var det ikke en slagen mand, som i sene aftenstunder sad i S-toget hjem til Køge og grublede over, hvordan han skulle håndtere den næste runde af fyringer. "Klarer I den?" spurgte folk ham ofte omkring årtusindskiftet. "Jeg ved det ikke," svarede han ærligt.

Men Andreas Kamm var fast besluttet på, at hans fem børn ikke skulle se ham fejle uden kamp. Tiden var ikke til tøven og halvhjertede indsatser. Sammen med to nære kollegaer havde han lagt en plan for organisationens overlevelse, og nu ville han arbejde hårdt for konsekvent at effektuere strategien.

'Og falder jeg på ærens mark, så må det være sådan,' tænkte han.

17 år senere sidder Andreas Kamm tungt på posten som leder af de seneste to årtiers største organisations-succes herhjemme. Organisationen er gået fra akut lukningstruet til i dag at være landets klart største ngo med en omsætning på 2,6 milliarder.

Samtidig er Kamm ofte i vælten på grund af den historisk store flygtningekrise. I efteråret 2015 var han

Andreas Kamm er ikke bange for at sammenligne Dansk Flygtningehjælp med en stor virksomhed. Man skal kunne tale om forretningsmodeller for at udvikle sig.

BLÅ BOG

Andreas Kamm

- Født 5. marts 1949

Uddannelse

- Cand.mag. i historie og dansk fra Odense Universitet i 1978
- Student fra Odense Studenterkursus i 1970

Karriere

- Ansat i Dansk Flygtningehjælp siden 1979
- Integrationschef i Dansk Flygtningehjælp fra 1994
- Generalsekretær i Dansk Flygtningehjælp fra 1998

en omsværmet profil under civilsamfundstopmødet på Marienborg.

Men hvem er denne slanke to-meter-mand, som rager op over alle andre i organisationsdanmark?

Han ligner en erhvervsmand, som han sidder der ulasteligt klædt i nystroget skjorte og slips. Og han taler som en erhvervsmand, når han skal forklare Dansk Flygtningehjælps økonomiske succes ved at sammenligne med fly og Toyota-biler.

"De leverer et komplekst produkt, som skal have de rette komponenter, for at kunden bliver glad. Og det er ikke anderledes, end når vi løser en opgave for FN. Indholdet er selvfølgelig forskelligt, men den forretningsmæssige tankegang bag er den samme," siger Andreas Kamm.

"Vi bliver nødt til at se på vores organisation som en virksomhed. Ellers kan vi ikke gøre den forskel for verdens flygtninge, som vi ønsker," fortsætter generalsekretæren.

Andreas Kamm er nærmest provokerende pragmatisk i beskrivelsen af sin organisation; Dansk Flygtningehjælp har hyldemeter af ydelser inden for produkt-kategorien 'flygtninge' og skal gøre sig attraktiv over for kunderne – typisk FN – der skal have hjælp til eksempelvis at etablere lejre for mennesker på flugt.

"Hvis ikke man vænner sig selv, sine ledere og medarbejdere til at turde tænke i, hvad forretningsmodellen er, så tager vi ikke vores ansvar på os," siger Andreas Kamm.

Det er læringen fra 1999, som stadig sidder i ham. Pludselig var man ikke længere på finansloven, men skulle agere på markedslignende vilkår og gøre sig attraktiv over for de store internationale pengetanke som EU og UNHCR.

»Vi bliver nødt til at se på vores organisation som en virksomhed. Ellers kan vi ikke gøre den forskel for verdens flygtninge, som vi ønsker.«

Andreas Kamm

Generalsekretær, Dansk Flygtningehjælp

"Vi har et medarbejderansvar og kan ikke bare skalte og valte med organisationen. Vi har et kæmpe ansvar for at forvalte forretningen ansvarligt og godt, så vi kan modstå de risici, vi er oppe mod hele tiden," siger han.

Strategien er lykkedes over al forventning. Alene siden anden halvdel af 00'erne er omsætningen femdoblet, og i 2015 kunne man polstre egenkapitalen med 80 millioner.

Andreas Kamm anerkendes for sin politiske tæft og understreger selv, at han gerne stiller op til debat med politikere, selv om han i udgangspunktet er uenig med dem.

Man kan sige, at I har tjent godt på flygtningekrisen?

"Når nu verden er sådan, at der kommer flere og flere fordrevne mennesker, så glæder jeg mig over, at vi kan gøre mere og mere. Men det er jo grundlæggende skrækkeligt, det må jeg bare sige. Og der er jo ikke noget, vi hellere ville her i huset end at blive arbejdsløse," siger generalsekretæren.

Politisk købmand

Det er ikke kun som organisationsleder, at Andreas Kamm udviser god forretningssans. Også politisk har han næse for at gøre en god handel. Kilder fra både Thornings og Løkkes regering beskriver ham som en enestående ngo-lobbyist.

"Han mestrer virkelig det købmandskab, der skal til for at opnå politiske resultater," lyder det blandt andet i beskrivelsen, ligesom han forstår at læse det taktiske spil.

"Han har en fantastisk næse for en ministers politiske manøvrerum og spiller ikke tiden med at komme med krav, som aldrig kan honoreres," siger en regeringsrepræsentant, der ofte deltager i møder med Andreas Kamm.

Han lader nu stadig politikerne vide, hvad han mener. Men Kamm gør det gerne på sin egen stille facon.

Da en delegation under ledelse af Inger Støjberg (V) i efteråret 2015 skulle til Libanon og Jordan, var folkene omkring den nytiltrådte minister en smule ængstelige ved Andreas Kamms deltagelse. Man frygtede en lang tur med moraliserende opsange fra flygtninge-generalen.

Andreas Kamm overraskede dog Støjberg-lejren. Han markerede ikke sit territorium og løftede ingen pegefingre. I stedet var han lyttende og tydeligt optaget af at forstå den nye ministers syn på sit resort, forklarer en kilde, der deltog i turen.

En enkelt gang kunne den gode Kamm dog ikke dy sig for at give en lille stikpille til det borgerlige Danmark. Da delegationen kørte i bus gennem Jordans trøstesløse ørken, konstaterede Andreas Kamm tørt:

"Ja, det er så nærområdet."

Andreas Kamm griner, da Altinget genfortæller histori-

en fra Jordan. Samtidig genkender han kildernes karakteristisk.

"Jeg er ikke sådan en protestfyr, der vender ryggen til, hvis melodien ikke ligner den, jeg bedst kan lide at høre," siger han.

Selvom V-regeringen ligger langt fra Kamm politisk, prøver han altid at være konstruktiv.

"Det er helt nødvendigt at kunne have en politisk diskussion med en hvilken som helst minister eller regering. Det er jo ikke dårlige mennesker. Det er måske mennesker, der ser en lille smule anderledes på visse ting, end jeg gør, men so what. Lad os se, hvad vi kan finde ud af," siger Andreas Kamm.

Dagen før interviewet har han været til møde med netop integrationsministeren for at diskutere ngo'ernes inddragelse i integration af flygtninge.

"Inger Støjberg er optaget af, at civilsamfundet bidrager i den proces, og så kommer vi gerne, selvom vi er uenige om mange ting. Jeg ved jo godt, at regeringen har et ønske om at nedbringe antallet af asylansøgere. Men dem, der kommer, skulle gerne fungere og komme i arbejde og uddannelse. Og der har vi en fuldkommen fælles og sammenfaldende dagsorden," siger Andreas Kamm.

Trods Andreas Kamms pragmatiske linje er han ikke en politisk superoptimist. Han kan ikke skjule sin skuffelse over, at de europæiske ledere ikke har været i stand til at samle sig om at løse den flygtningekrise, der ifølge Andreas Kamm slet ikke er toppet endnu. Han skønner, at flygtningetallet kommer til at runde 100 millioner. Det vil forhåbentligt få de politiske ledere til at vågne op.

"De tager hvert enkelt lands interesser i fokus og forsøger at balancere sig igennem. Det er meget kortsigtet og ikke særlig rationelt," siger han og fortsætter:

"Når vi rammer kældergulvet med et knald, vil politikerne forhåbentligt tage lederskabet på sig."

Bådflugtninge beseglede hans skæbne

Det er historikeren, der taler, når Andreas Kamm dissekerer flygtningesituationen. Han analyserer, ser på forandringsprocesser over tid og konkluderer, at det rationelle nødvendigvis må sejre. På et tidspunkt.

Selv ser Andreas Kamm det som lidt af en tilfældighed, at han endte med at bruge sin kandidat i historie til at gøre livslang tjeneste for flygtninge-sagen. Som studerende på Odense Universitet i 1970'erne havde han ikke nogen karriereplan, og efter endt eksamen underviste han lidt på et gymnasium og Odense Seminarium. I 1979 fik han så en stilling hos Flygtningehjælpen

i Odense, hvor han skulle undervise vietnamesiske bådflugtninge i dansk.

"Det gjorde et kæmpe indtryk på mig. Vietnamkrigen havde fyldt voldsomt i debatten, og når man så vietnamesiske bådflugtninge ankomme, følte man nærmest, at man var øjenvidne til verdens gang," husker Andreas Kamm.

Herefter gik det slag i slag. I 1982 fik han ansvaret for sprogundervisningen på Fyn. Hans ansvarsområder blev løbende udvidet, og før han så sig om, var han ansvarlig for hele integrationsindsatsen på Fyn. I 1993 blev han ansvarlig for det nationale integrationsprogram, og få måneder før kommunerne overtog den opgave, blev han generalsekretær. Og førte siden organisationen gennem en historisk turnaround.

Når man skal forstå, hvorfor en stiltfærdig fynbo uden karriereplan har været i stand til at tage de kvantespring, skal man gøre sig klart, at Andreas Kamm ikke kun er en pragmatisk humanist. Generalsekretæren er også konkurrencemenneske helt ind til benet.

Som ung spillede han badminton på eliteniveau. Selv skønner Andreas Kamm, at han var i top tre på Fyn som ungdomsspiller. Siden har han mest spillet tennis.

"Jeg tror, jeg har brugt noget af det, jeg kunne fra sportens verden," siger Andreas Kamm.

Erfaringen med, at mange sure træningstimer giver resultater, har gjort ham til en knokler.

"Man skal træne og øve sig. Og hænger baghånden lidt, så skal man ikke blive ked af det. Man skal øve sig og acceptere, at man skal hænge lidt mere i," siger Andreas Kamm, der også var præget af kampiver, da lokummet brændte i hans første år for bordenden af Dansk Flygtningehjælp.

"Jeg kan egentlig godt lide fighten. Min tankegang var, at hvis vi kom bagud på point, måtte vi jo tage den i fem sæt," husker han.

Mand af den gamle skole

Spørgsmålet er imidlertid, om konkurrence- og karrieremennesket Andreas Kamm har måttet betale en personlig pris for at nå til tops? Han har flere forliste ægteskaber bag sig, men afviser, at det er på grund af et arbejdsliv fyldt med fem sæts-kampe.

"Jeg er godt nok gift for tredje gang, og der vil folk måske tænke: ja, det tror da pokker. Men jeg spurgte min kone her i morges: Har vi private omkostninger ved det arbejde, jeg har? Og så sagde hun nej, overhovedet ikke. Og det mener hun ærligt. Og det er selvfølgelig, fordi jeg er gift med den rigtige, som ikke forventer, at jeg går i biografen eller Tivoli. Vi har respekt for, at vi hver især har noget at lave," siger han.

Kamm mener, han er god til at planlægge sin tid og inddæmme sit arbejde.

"Jeg tror, mine børn ville sige, at når jeg har besøg af børn og børnebørn, så arbejder jeg simpelthen ikke. For jeg gider ikke være sådan en, som aldrig har tid. Når de små unger kom-

Dansk Flygtningehjælp

- Etableret i 1956 for at håndtere de 1.400 ungarske flygtninge, der kom til Danmark i kølvandet på Sovjetunionens invasion af Ungarn.
- Var frem til 1999 eneansvarlig for at modtage og integrere flygtninge, der kom til Danmark. Den opgave varetages i dag af kommunerne.
- Har siden etableret sig som en international mastodont og er i dag den største ngo-partner for FN's Flygtningehøjkommissariat (UNHCR). Samtidig er organisationen i øjeblikket rangeret som verdens fjerdebedste ngo af en anerkendt rangliste, der udføres af NGO Advisor.
- Dansk Flygtningehjælp omsatte i 2015 for 2,6 milliarder kroner.

»Det er helt nødvendigt at kunne have en politisk diskussion med en hvilken som helst minister eller regering.«

Konkurrencementaliteten har Andreas Kamm taget med fra sin tid som elitebadmintonspiller. Og han kan stadig godt lide at fighte for resultaterne.

mer, skal der være tid til dem," siger han.

Andreas' 31-årige søn Jens bakker i store træk op om sin fars udlægning. Men i de hårde år omkring årtusindskiftet så han nu indimellem sin far sidde og arbejde om aftenen.

Vi har spurgt sønnen, om der er nogle mørke nuancer i det glansbillede, vi hidtil er blevet præsenteret for, når vi har talt med personer omkring Andreas Kamm. Han er ordentlig, velforberedt, vidende og sympatisk, lyder det igen og igen. Men var han virkelig en superfar, mens han arbejdede uafbrudt, for at flygtningehjælpen ikke skulle lukke og slukke?

"Vores forældre var jo skilt, så vi besøgte ham kun i weekenden, men jeg oplevede ham ikke som fraværende. Jeg spillede selv badminton på højt niveau dengang, og jeg kan da huske, at han også i de år sad hele lørdage i en hal for at se mig spille. Så man kan ikke sige, han ikke priorerede os," siger Jens.

Børnene mærkede ikke meget til, at deres far kæmpede for sin arbejdsplads' overlevelse.

"Men nu er min far jo heller ikke en mand,

som har følelserne uden på tøjet. På den måde er han en klassisk mand af den lidt gamle skole," siger Jens.

Det billede bliver bekræftet, når man taler med folk i Andreas Kamms netværk. Han bliver rost til skyerne, men man fornemmer også en vis distance. Det er tydeligt, at meget få kender personen Andreas Kamm eller omgås ham uden for det professionelle liv.

Undervejs i vores samtaler med Kamm forsøger vi flere gange at komme ind bag hans stoiske ro, men han glider elegant af krogen hver gang, nærmest uden man mærker det.

"Sådan er jeg vel bare indrettet," svarer han flere gange, inden han så alligevel giver en form for forklaring.

"Jeg er nok et meget privat menneske," siger han.

Maj 2016. Konen kommer med dagens post, og det er en nysgerrig Andreas Kamm, der får øje på et brev i en kraftig gullig konvolut. Han åbner den forsigtigt og ser en lille glinsende genstand. Han tager den ud, viser det til sin kone og bliver overmandet af stolthed af brevet fra dronningen. Få ting slår følelsen af at vinde. Det kan godt være, at han har måttet knokle for det og indimellem har slidt med baghånden i sin tid som generalsekretær. Men han har lige fået en af rigets fineste medaljer, ridderkorset. ■

»Andreas is what you see, is what you get: seriøs, nøgtern, meget analytisk.«

Jonas Keiding Lindholm
Generalsekretær i Red Barnet om
Andreas Kamm

Danskerne vil hellere give gaver end arbejde frivilligt

Raslebøsserne bugner:
Danskerne giver dobbelt
så meget til indsamlinger
og foreninger som i 2003.

Vi skærer ned på vores frivillige arbejdstimer, men svinger dankortet, når de humanitære organisationer samler ind. Det viser en ny kortlægning af økonomien i nonprofit-sektoren.

AF Carsten Terp Beck-Nilsson

Danskerne er mere tilbøjelige til at spytte i indsamlingsbøsserne ved de store indsamlinger eller til at støtte foreninger direkte over betalingservice. Men samtidig kniber det med tiden til at gøre en indsats i skolebestyrelsen, melde sig som træner i fodboldklubben eller være besøgsven for en ensom pensionist.

Hovedbudskabet i et nyt forskningsprojekt er, at vi arbejder mindre frivilligt end tidligere. Til gengæld giver vi flere penge til landsindsamlinger og velgørende organisationer.

Det fremgår af et nyt såkaldt alternativt nationalregnskab fra en gruppe forskere på Roskilde Universitet, som i en kraftanstrengelse af en statistisk øvelse har gennemtrawlet økonomien i den samlede danske nonprofit-sektor.

Det er anden gang i historien, at et forsker-team kortlægger de økonomiske aktiviteter i fonde, foreninger og organisationer samt selvejende institutioner. Og selvom den samlede økonomi i sektoren ikke har udviklet sig siden første nedslag, er der sket store bevægelser under overfladen.

I 2004 var hver tredje dansker engageret i frivilligt arbejde. Det billede er det samme i 2012, men nu lægger hver enkelt frivillig færre timer i løbet af året – nemlig 118 mod tidligere 126 – viser forskernes opgørelse.

"Det er ikke nogen stor, markant tilbagegang per person, men når man regner det samlede antal timer ud, så er det faktisk en væsentlig nedgang, der er sket," siger Thomas P. Boje, professor ved Institut for Samfundsvidenskab og Erhverv på Roskilde Universitet.

Han peger på en udvikling, der er foregået sideløbende med, at antallet af frivillige arbejdstimer er faldet; nemlig at danskerne nu giver langt mere til landsindsamlinger og humanitære, sociale og tilsvarende velgørende foreninger.

I 2003 lå værdien af danskernes bidrag på lidt over tre milliarder kroner. I 2012 var tallet

steget til næsten 6,5 milliarder – altså mere end en fordobling.

"Kort sammenfattet, så giver danskerne større beløb til indsamlinger og nonprofit-sektoren i stedet for at lægge frivillige arbejdstimer," siger Thomas Boje.

Børnefamilierne er pressede

Årsagen til udviklingen er at finde på arbejdsmarkedet, mener professoren.

"Vi presses på arbejdsmarkedet, og der stilles større krav. Det er tydeligt, at der er sket en udvikling, sådan at man simpelthen ikke har den samme tid eller de samme kræfter til at engagere sig så meget i det frivillige arbejde," siger Thomas Boje.

Han peger på, at de store fald i det frivillige engagement er sket hos børnefamilierne, der klassisk er meget aktive på skole- og fritidsområdet – og ikke mindst blandt danskere med lange uddannelser.

"Folk med langvarige uddannelser havde i gennemsnit 20 timers frivillighed om måneden i 2004. De har 13 timer i gennemsnit om måneden i 2012. Det er jo en markant nedgang," siger Thomas Boje.

50 milliarder om året

Det er anden gang, professoren gør status over økonomien i nonprofit-sektoren. Første gang målte og vejede han sektorens økonomiske aktiviteter i 2003 og kom frem til, at de samlede nonprofitable aktiviteter dengang tilførte værdier på 36,7 milliarder kroner til samfundet – svarende til 2,6 procent af det danske bruttonationalprodukt.

I dag er værditilvæksten steget til 50,5 milliarder, men andelen af BNP er den samme: 2,7 procent.

Opgør man ikke bare, hvor meget værdi nonprofit-sektoren skaber for samfundet, men sektorens samlede indtægter, er tallet mere end dobbelt så højt, nemlig lidt over 124 milliard-

»Kort sammenfattet så giver danskerne større beløb til indsamlinger og nonprofit-sektoren i stedet for at lægge frivillige arbejdstimer.«

Thomas Boje,
professor, Roskilde Universitet

der kroner – svarende til 6,6 procent af bruttonationalproduktet.

Det er vigtig viden, mener Thomas Boje ikke overraskende.

"Du kan ikke forstå, hvordan samfundet hænger sammen, hvis du kun har staten og markedet med. Der er en hel masse organisationer, som udgør det kit, der sikrer sammenhængskraften i vores samfund. Og det er af stor betydning," siger han.

Han påpeger, at civilsamfundet fylder meget i Danmark – sammenlignet med en del andre lande, og at økonomien i nonprofit-sektoren, målt som udgifter i forhold til BNP, er større end i for eksempel vores nordiske nabolande.

Indvandrere bidrager også

Og så er der en ting, der i særlig grad har overrasket

professoren: De ikke-vestlige indvandrere bidrager omtrent lige så meget som danskerne til økonomien i nonprofit-sektoren. Men de gør det på en anden måde.

"De arbejder mindre frivilligt i formelle organisationer, og de giver mindre i donationer. Til gengæld giver de mere i økonomisk støtte – for eksempel fra børn til forældre," fortæller Thomas Boje.

I gennemsnit svarer danskernes frivillige indsats til godt 30.000 kroner per år, når man fordeler den samlede værdi af frivilligt arbejde, uformel hjælp og pengegaver på alle danskere i befolkningen. Til sammenligning yder de ikke-vestlige indvandrere i Danmark i gennemsnit for lidt over 25.000 kroner.

"Det, synes jeg, sådan set er værdt at bemærke, når man tænker på, at de ikke-vestlige indvandrere gennemsnitligt har væsentlige færre økonomiske ressourcer end andre dele af befolkningen," siger Thomas Boje. ■

FAKTA OM PROJEKTET

Det alternative nationalregnskab er en del af forskningsprojektet "Den samfundsøkonomiske betydning af civilsamfundet og nonprofit aktiviteter i Danmark anno 2014".

- Projektet udføres af et forsker-team fra Institut for Samfundsvidenskab og Erhverv ved Roskilde Universitet under ledelse af professor Thomas P. Boje og i samarbejde med to næsten færdige ph.d.-studerende Erik Petrovski og Jonathan Hermansen.

- I projektet ser forskerne på økonomien i fonde, foreninger og organisationer samt selvejende institutioner.

Det gennemsnitlige antal timer, danskerne brugte på frivilligt arbejde om året, er faldet med 11 timer.

2004

126 timer

2012

118 timer

Difference

8 timer

VI HYLDER DE NYSGERRIGE OG MODIGE

Dansk forskning står stærkt – NU SKAL VI VIDERE

Der er brug for flere ildsjæle, der skaber og omsætter forskning til værdi for samfundet. Innovationsfonden præsenterer derfor to nye forskningspriser, der hvert år skal hylde de mest nysgerrige og modige forskere. Priserne skal hædre de forskere, der leverer de mest innovative løsninger på samfundets største udfordringer og som skaber vækst i danske virksomheder.

Indstillingen er i gang. Følg med, når vi i februar 2017 hylder vinderne af:

- Grand Solution Prisen
- Erhvervsforsker Prisen

Se mere på: innovationsfonden.dk/priser

Innovationsfonden

De eneste to Et umage par

En bramfri Lindø-smed og en tidligere topembedsmand udgør en tværgående alliance, som ikke er til at komme udenom i dansk politik. Altinget tegner et portræt af det magtfulde makkerpar Karsten Dybvad og Claus Jensen.

AF Søren Elkrog Friis

Den store smed og den diskrete direktør er ved første øjekast et umage par. Den ene er tidligere topembedsmand og har gennem årtier bevæget sig i centrum af det politiske liv, den anden har brugt størstedelen af sit arbejdsliv på at svejse tonstunge supertankere på Lindøværftet. Den ene er ansat til at varetage interesserne for medlemsvirksomhederne i Danmarks største erhvervs- og arbejdsgiverorganisation, den anden er formand for omkring 100.000 smede og maskinarbejdere, som er ansat i de selvsamme virksomheder.

Egentlig er de hinandens modparter. Men Karsten Dybvad og Claus Jensen bruger mere tid på at pleje deres fælles interesser end på at dyrke deres modsætninger.

Hvor andre fagbosser og arbejdsgivere tordner imod hinanden i spalterne, optræder den administrerende direktør for DI og formanden for Dansk Metal ofte med fælles byline. Og på ministerkontorerne nærlæses de fælles debatindlæg og kronikker. For når den bramfri smed

og den tidligere topembedsmand mener det samme, får de som regel deres vilje.

Selv lægger de ikke skjul på det tætte forhold, da Altinget møder dem til en kop kaffe i forbundshuset hos Dansk Metal i Sydhavnen.

Det handler om at holde samlebåndet kørende i produktionsdanmark for at sikre job, vækst og velstand, understreger Claus Jensen.

"Overordnet har vi fuldstændig den samme interesse i, at kagen bliver større. Derfor snakker vi rigtig meget sammen og laver mange ting i fællesskab. Det er sådan set kun, når kagen skal fordeles hvert andet eller tredje år, at Karsten kan blive lidt bøvet at snakke med," siger Metal-formanden.

Karsten Dybvad bryder sig ikke om ordet alliance. Parløb lyder bedre, mener DI-direktøren.

"Det er jo meget simpelt. Hver gang vi er i stand til at nå aftaler eller løsningsforslag sammen, bliver der lyttet mere, end hvis vi gør det enkeltvis. Vi oplever ganske enkelt, at det har større værdi, hvis vi er enige og bærer tingene frem i fællesskab," siger han.

LO og DA sat skakmat

Altinget har bedt en række centralt placerede kilder beskrive det specielle parløb.

Forholdet er noget særligt. Det er der ingen, som betvivler. Den uhellige alliance vækker misundelse og til tider irritation. Men mest respekt. For ingen er i tvivl om, at det tværgående samarbejde resulterer i en indflydelse, som rækker langt ud over hovedorganisationerne LO og Dansk Arbejdsgiverforening.

"Mange af de store spørgsmål afklares direkte mellem Karsten Dybvad og Claus Jensen. Og hvis de først er nået til enighed om et emne, så er vi andre i både LO og DA stort set sat skakmat," siger Dennis Kristensen, som er formand for LO-forbundet FOA.

Makkerparret har ikke selv opfundet det tætte forhold. Det er en arv, som hænger uløseligt sammen med rollerne som hovedforhandlere på Industriens Overenskomst. Den indgås mellem Dansk Industri og forhandlingskartellet CO-industri, hvor Claus Jensen er formand.

"Vi har gode relationer til alle vores modparter i fagbevægelsen. Men vores relation til CO-industri – og til Claus konkret – udgår fra, at det er en meget stor overenskomst og den overenskomst, som forhandles først. I den forbindelse har vi en særlig opgave, og vores forhold har en særlig karakter," siger Karsten Dybvad.

'Spydspidsforliget' på industriens område er den første overenskomst, som indgås på det private arbejdsmarked og lægger sporet for det øvrige arbejdsmarked. Det vil sige, at Karsten Dybvad og Claus Jensen i fællesskab har hænderne solidt plantet på det nok vigtigste konjunkturpolitiske gashåndtag i Danmark.

"Alle ved, at det er dem, som bestemmer tempoet. Derfor er de også ekstremt ombejlede i perioderne mellem overenskomstfornyelserne," siger en kilde, som gennem mange år har været centralt placeret på arbejdsgiversiden.

Men det handler om mere end løn, købekraft og konkurrenceevne. Det er også industrien, som bestemmer, hvornår tiden er moden til introduktion af mere velfærdspolitiske privilegier – for eksempel den

37 timers arbejdsuge, arbejdsmarkedspension, løn under sygdom, barsel, 6. ferieuge og ret til efteruddannelse.

Og sådan må det være, lyder det fra hovedpersonerne.

"Der er masser, som gerne vil bruge penge. Og så er det nødt til at være dem, som tjener dem – altså de eksporterende og konkurrenceudsatte erhverv – som lægger linjen," siger Claus Jensen.

Men når de ikke lægger arm om lønstigninger, optræder de to organisationer ofte som en fælles supermagt i det danske lobby-landskab.

Sammen med Landbrug og Fødevarer har DI og Dansk Metal været bannerførere for afskaffelse af PSO-afgiften. Lars Løkke Rasmussen (V) har kvitteret ved at placere det i toppen af sin politiske dagsorden for 2016.

En ny fond til sikring af udenlandsk arbejdskraft, som Folketinget vedtog i foråret 2016, og som skal gøre Danmark i stand til at efterleve ▶

Historisk tilbageblik: De faktiske forhold i jernindustrien

- Det tætte forhold mellem Dansk Industri og Dansk Metal går langt tilbage.
- I 1913 indgik 'Centralorganisationen for Metalarbejdere' (CO-Metal) og 'Sammenslutningen af Arbejdsgivere inden for Jernindustrien i Danmark' (forløberne for CO-industri og DI) den første kollektive overenskomst på industriens område, som fastsatte mindstelønnen for arbejdere i industrien til 36 øre i timen.
- To år senere udgav Storm P. novellesamlingen "13 øre", hvor han introducerer begrebet 'De faktiske forhold inden for jernindustrien', som siden er blevet en slags realpolitisk synonym for, hvad der faktisk kan lade sig gøre.
- Overenskomsten på industriens område har udgjort en krumtap i udviklingen af den danske model, hvor løn- og arbejdsvilkår aftales mellem arbejdsmarkedets parter uden indblanding fra staten.

Fælles projekter

Omdrejningspunktet i forholdet mellem DI og CO-Industri er fortsat overenskomstfornyelsen, som sker hvert andet, tredje eller i sjældne tilfælde fjerde år. Men parallelt med de til tider tilspidsede forhandlinger er DI og CO-Industri fælles om en række mere fredelige aktiviteter, herunder pensionselskabet Industriens Pension – som tæller 400.000 pensionskunder, de regionale industripolitiske udvalg (RIPU), TekSam – som er et udvalg for teknologi og samarbejde, og den pro-europæiske tænketank EUROPA.

Claus Jensen og Karsten Dybvad peger selv på de mange fælles interesser og tillid som afgørende for deres gode forhold.

kravene i EU's håndhævelsesdirektiv, er også udtænkt af duoen Dybvad og Jensen. Både byggeriets arbejdsgivere og fagforeninger protesterede højt. Men forgæves. Løsningen blev blåstemplet af LO og DA, og derfra var det let for beskæftigelsesminister Jørn Neergaard Larsen (V) at skaffe bred opbakning i Folketinget.

Ifølge kommunikationsrådgiver og forfatter Susanne Hegelund er det lettere at påvirke den politiske proces, når man optræder som et umage par – uanset regeringens kulør.

"Når man som arbejdsgiver og arbejdstager holder hinanden i hånden, får de fælles synspunkter politisk set større vægt, end hvis man kommer hver for sig," siger hun.

Når to så tunge spillere som DI og Dansk Metal optræder med en fælles dagsorden, kan det ikke undgå at skabe en meget stærk påvirkning, vurderer hun. Det kom blandt andet til udtryk med det brede forlig om erhvervsuddannelsesreformen i 2014, som bærer tydelige fingeraftryk fra makkerparret Dybvad og Jensen.

"Forestil dig, at Anders Bondo og Michael Ziegler (hhv. formand for Danmarks Lærerforening og chefforhandler for KL, red.) havde en fantastisk relation og arbejdede rigtig godt sammen, hvad kunne der så ikke være kommet ud af forhandlingerne om folkeskolereformen," siger hun.

Flere kilder peger på akutjob-ordningen fra 2012 som et mindre vellykket eksempel på magtduoen's indflydelse på dansk politik.

Ideen blev undfanget på Karsten Dybvads kontor og blev blå-

stemplet i fagbevægelsen med Claus Jensens diplomatiske mellemkomst. Ordningen viste sig hurtigt som en skrivebordsløsning, som ikke kunne løse dagpengeproblemet, og kom for eftertiden til at fremstå som et klodset fejlskud af Thorning-regeringen.

Konkurrencestatens kernetropper

Spørger man nøglespillere i fagbevægelsen, har forholdet mellem Dansk Metal og DI ofte karakter af en lukket fest. Ingen vil være det dyrebare bindeled foruden, men flere efterlyser større solidaritet med andre faggrupper.

For selv om der står Kansas på arbejdstøjet, udgør medlemmerne af Dansk Metal en særlig privilegeret skare i LO-fællesskabet. De er faglærte, har høj jobsikkerhed, og mange betaler topskat. "De er konkurrencestatens kernetropper," som en kilde noterer sig.

"Styrken i deres misundelsesværdigt stærke akse er, at de stort set kun tænker på industrien. De er benhårde, men har også åbenlyst blinde vinkler på det sociale område, fordi deres medlemmer sidder ret sikkert i sadlen," siger en formand for et LO-forbund.

Målt på medlemmer er Dansk Metal kun det fjerdestørste forbund i LO. Men selvforståelsen

og den faktiske indflydelse rækker langt ud over, hvad medlemmerne berettiger til.

"Sammenlignet med 3F, som har cirka tre gange så mange medlemmer, lever Dansk Metal virkelig op til udtrykket 'punching above their weight'. Og det har rigtig meget at gøre med det makkerskab, de har med DI, som de laver retningsgivende aftaler for resten af arbejdsmarkedet med," vurderer arbejdsmarkedsforsker Christian Lyhne Ibsen fra FAOS-instituttet på Københavns Universitet.

"De har en indflydelse, som jeg kun kan drømme om at få. Ministrene skal da nok tage telefonen, når vi andre ringer, men Claus har meget nemmere ved at komme igennem med sine synspunkter," supplerer en forbundsformand.

Dansk Metal er også det LO-forbund, som har været mest tydelige omkring fagbevægelsens erklærede brud med Socialdemokraterne.

Godt nok mener Claus Jensen, at en socialdemokratisk regering er bedst for lønmodtagerne. Men det stoppede ham ikke fra at deltage som gæstetaler på Venstres landsmøde i 2013 – til forundring og forargelse blandt mange i fagbevægelsen.

"Det er udtryk for en gammeldags tankegang, hvis man ikke mener, at jeg skal tale med de politiske partier, som har indflydelse på mine medlemmers liv og arbejdsforhold," siger Claus Jensen.

Flere kilder betragter den notoriske appearance på Venstres landsmøde som tak for sidst til Lars Løkke Rasmussen, som kort forinden havde båret Dansk Metals ønske om at ændre den såkaldte bilskrotordning ind i forhandlingerne om vækstpakken.

Vækstpakken blev også et vendepunkt for Karsten Dybvad. Med sin fjerne fortid som LO-økonom og a-kassedirektør havde han skullet kæmpe for at bevise sig selv som industriens mand, siden han stemplede ud som departementschef i Statsministeriet i 2010.

Sænkelsen af selskabsskatten efterlod den røde regering med indre blødninger, men var en sejr for Dybvad – og lukkede munden på det skeptiske DI-bagland. De store LO-forbund kritiserede højlydt, at erhvervslivet skulle modtage skattegaver fra en rød regering. Men Dansk Metal forholdt sig tavse, og overordnet blev vækstpakken alligevel velsignet af LO.

Enige om at være uenige

De er langt fra enige om alt. Heller ikke i den foretrukne kulør på regering, medgiver Karsten Dybvad.

"Men vi deler synet på, at vi arbejder sammen med den til enhver tid siddende regering. Den grundlæggende fælles tilgang er, at vi skal have et konkurrencedygtigt samfund, hvor virksomheder kan tjene penge, så vores velstand kan vokse. Derudover har vi så en løbende diskussion om, hvordan den velstand skal fordeles," siger DI-direktøren.

BLÅ BOG Claus Jensen

Uddannelse

1980: Kom som 16-årig i lære som plade- og konstruktionsmed på Lindø (Odense Staalskibsværft)

Karriere

2012 - Forbundsformand for Dansk Metal. Formand for CO-industri
2009 - 2012: Næstformand for Dansk Metal
2003-2009: Ansat i Dansk Metal, fra 2004 som forbundssekretær
1990-2003: Ansat på Lindø. Fællestillidsrepræsentant og medlem af A/S bestyrelsen
1985: Ansat på Wittenborg (blandt andet sikkerheds- og tillidsrepræsentant)
1982-1984: Ungdomsformand for Dansk Metal i Odense

Privat

- Født 30. april 1964
- Opvokset i Kerteminde
- Hans far var også ansat på Lindø, og hans farfar var næstformand for den lokale afdeling af Dansk Metal
- Gift med Lone Jensen, sammen har de to børn
- Bor i Skamby på Fyn.

BLÅ BOG Karsten Dybvad

Uddannelse

Cand.polit. fra Københavns Universitet i 1985

Karriere

2010- Adm. direktør i Dansk Industri
2005-2010: Departementschef og statsrådssekretær i Statsministeriet
2001-2005: Departementschef i Finansministeriet
2000-2001: Departementschef i Trafikministeriet
1998-2000: Direktør, Økonomistyrelsen
1997-1998: Adm. direktør i Magistrenes Pensionskasse
1995-1997: Departementsråd i Statsministeriet
1993-1994: Kontorchef i budgetdepartementet, Finansministeriet
1990-1993: Kontorchef og senere underdirektør, Bikuben Pension
1987-1990: Økonom i LO
1985-1986: Økonom i Arbejderbevægelsens Erhvervsråd

Privat

- Født 5. november 1956 i Gentofte
- Søn af overlærer Arne Dybvad Olesen og psykolog Lise Dybvad Olesen
- Gift med konsulent Kirsten Gregens Djalsø, sammen har de fire børn
- Bor i Charlottenlund
- Fan af Bruce Springsteen og Dire Straits.

”Vi har da nogle åbenlyse interesse modsætninger. Karsten vil da nok gerne have gjort en hel del mere ved skatten, end jeg synes, er godt,” fortsætter Claus Jensen.

Tillid er nøglen

Tillid og fortrolighed er grundpillerne i forholdet. Der forhandles aldrig i offentligheden, og uenigheder og optræk til konflikt holdes internt.

Derfor er en god personlig kemi mellem den til enhver tid siddende DI-direktør og formanden for CO-industri afgørende for stabiliteten på det danske arbejdsmarked.

”Grundfundamentet er tillid. Den relation kan ikke gøres abstrakt, men er selvfølgelig personrelateret,” siger Karsten Dybvad.

”At vi på det personlige plan ikke ligefrem hader hinanden er da en fordel, som gør samarbejdet stærkere,” tilføjer Claus Jensen.

Den pragmatiske og diskrete forhandlingsstil kan få Claus Jensen til at fremstå langt mere kompromissøgende – ja, måske ligefrem tandløs sammenlignet med andre mere højtråbende og konfrontatoriske fagbosser.

Oftentimes kan han virke i direkte modsætningsforhold til kollegerne i fagbevægelsen, når han taler imod højere offentlige udgifter, for lavere skattetryk eller revser sine egne medlemmer for ikke i tilstrækkelighed grad at udnytte deres ret til efteruddannelse. Ifølge Claus Jensen selv følger der et særligt ansvar med rollen som topforhandler på netop industriens område.

”Vi kan ikke tillade os at indtage nogen pjattholdninger eller stille os op på en bjergtop og skribe ud til hele Danmark om et eller andet. Hvis ikke vi hele tiden er alvorligt bevidst om vores ansvar, risikerer vi at miste den opfattelse, at det selvfølgelig

er os, der skal knække de første og største nødder,” siger Claus Jensen.

»Vi har da nogle åbenlyse interesse modsætninger. Karsten vil da nok gerne have gjort en hel del mere ved skatten, end jeg synes, er godt.«

Tilliden og fortroligheden dyrkes på jævnlige 'studieture' til udlandet. Turen er tidligere gået til Schweiz, Østrig og Sydtyskland – blandt andet for at blive klogere på velfungerende erhvervsuddannelser. Og i maj rejste DI-direktøren og Metal-formanden til USA for at studere frihandelsaftalen TTIP,

Claus Jensen

Formand, Dansk Metal og CO-industri

som til deres undren og frustration møder modstand på begge sider af Atlanten.

”Det er ret kontroversielt i USA. Så vi har forsøgt at blive klogere på, hvem vi skal fortælle om vores tanker og holdninger for at skubbe tingene i den rigtige retning,” siger Claus Jensen.

I udlandet skaber det ofte stor forundring, at to repræsentanter for hver sin side af arbejdsmarkedets parter tropper op arm i arm.

”Det er de ikke vant til at se. Men det afspejler, at vores måde at gøre tingene på Danmark er anderledes end i de fleste andre lande,” siger Karsten Dybvad.

DI sidder på overenskomsten

DI er uden sammenligning den største og mest magtfulde erhvervsorganisation i Danmark. Med omkring 60 procent af den samlede lønsum og 50 procent af stemmerne er de det ubetinget stærkeste medlem af Dansk Arbejdsgiverforening (DA).

Opbakning fra DI er derfor afgørende, når der forhandles aftaler mellem LO og DA.

”Når LO forhandler direkte med DA, er det alligevel DI, der bestemmer. Det er ikke tilfældigt, at der er markant flere løbende aftalte møder mellem DI og CO-Industri, end der er mellem LO og DA,” siger en centralt placeret LO-kilde.

Ifølge arbejdsmarkedsforsker Christian Lyhne Ibsen er den stærke relation til Dansk Metal og den fælles evne til at forny overenskomster af afgørende betydning for DI.

”DI har det på mange måder som blommen i et æg. De bruger aftalesystemet til at moderere lønningerne, hvilket giver en mere stabil lønudvikling, og opnår samtidig en fleksibilitet i forhold til løn og arbejdstid, som en lovbestemt model aldrig vil kunne levere,” siger FAOS-forskeren.

Måles på resultatet

I 2014 beviste Karsten Dybvad og Claus Jensen første gang, at de var i stand til at nå til enighed om det, som i skåltalerne beskrives som 'krumtappen i den danske model'.

Snart skal de til det igen. Efter opvarmning i efteråret går forhandlingerne om fornyelse af industriens overenskomst reelt i gang i januar 2017.

Den allervigtigste prioritet er de på forhånd enige om.

”At vi når et resultat,” lyder det nærmest i kor.

Men når talen falder på de konkrete prioriteter og stridspunkter, som igen vil komme til at sætte dagsordenen for det øvrige arbejdsmarked, styrtdykker snakkelysten øjeblikkeligt.

”Hvis man skal opnå resultater i svære forhandlinger, kan det ikke hjælpe noget, hvis man render og laller om det i pressen,” fastslår Claus Jensen.

”Så du forsøgte. Godt forsøgt, men resten tager vi selv herfra,” slutter Karsten Dybvad. ■

Vil du leve det gode liv?

flyttilSvendborg.nu

Svendborg
Kommune

Forhandlingens MESTRE

Det politiske efterår byder på en lang række tunge forhandlingsforløb, og i partierne står toptunede forhandlere klar i kulissen til at springe ind til forhandlingsbordet. **Her er efterårets vigtigste spillere.**

AF Frederik Tillitz

En håndfuld toppolitikere kommer til at tegne det politiske efterår: de centrale forhandlere.

Når der krydses politiske klinger bag lukkede døre, er det ikke medietække eller skarpe replikker, som er afgørende. Forhandlerne skal forsøge at hive politiske sejre i hus

uden at ødelægge mulighederne for at nå en aftale. Og med et persongalleri af dygtige, erfarne, men også utålmodige og temperamentsfulde forhandlere er resultaterne ikke givet på forhånd for mindretalsregeringen.

Hvis regeringen holder sine løfter, skal der forhandles en hel stribe meget store aftaler på plads. De kom-

mende måneder står på skatteforhandlinger, udlændingestramninger, økonomisk 2025-plan, afskaffelse af PSO-afgiften, et nyt system for ejendomsvurderinger og finanslov.

Altinget har talt med en række kilder, der kender og har forhandlet med de centrale ordførere. Her kan du læse om de vigtigste.

REGERINGEN:

Den gamle ræv

Finansminister **Claus Hjort Frederiksen** har enorm forhandlingserfaring med at lave store reformer. Som tidligere finansminister stod han i spidsen for efterlønsreformen og genopretningspakken.

Claus Hjort Frederiksen er en meget old school forhandler. Han tror på gode relationer, og alle, der er i rum med Claus Hjort Frederiksen, ved, at han står 100 procent ved det, der bliver givet hånd på. Han begynder ikke at ryste på hånden, fordi der kommer internt pres fra Venstres egne rækker.

Han har et rigtig godt forhold til DF og Radikale og har lavet mange aftaler med blandt andre Kristian Thulesen Dahl (DF). De to har stor respekt for hinanden – noget, som kommer til at blive afgørende, hvis regeringen skal igennem sit politiske efterår.

Claus Hjort Frederiksen er enormt god til at sende politiske signaler på samme frekvens som statsministeren. Det så man, da han var højre hånd for Fogh, men også nu for Lars Løkke Rasmussen. Der kommer sjældent ubehagelige overraskelser, når Claus Hjort forhandler, men han har ikke været helt så driftsikker på det sidste.

Den store test for Claus Hjort Frederiksen bliver ifølge Altingets kilder, om han kan acceptere den træghed, der kan være i de øvrige partier, som lurer på hinanden. Spørgsmålet er, om finansministeren har tålmodigheden, der skal til, når han er en politiker, der er vant til et vist tempo.

Claus Hjort Frederiksen ved dog også godt, at han til efteråret skal sørge for, at det er de andre, der får plads. Sådan er vilkårene for en mindretalsregering. Hvis reformerne skal på plads, så kan Venstre-regeringen ikke fylde for meget.

LIBERAL ALLIANCE:

Netværkeren

Simon Emil Ammitzbøll er kendt som ekstremt pragmatisk og med stor forståelse for det politiske spil. Han ved, at hvis man skal lande forhandlinger, skal man være klar til at give sig på visse punkter. Han udtrykker stor ringeagt for folk, der kommer til forhandlinger og blot kræver ind.

Han kan ofte forstå andres behov, før de selv formulerer dem. Han samler alle trådene og trækker samtidig i dem.

Det er Simon Emil Ammitzbøll, der kommer til at styre Liberal Alliances forhandlinger til efteråret. Ole Birk Olesen kommer i kraft af sit finansordførerskab til at sidde med ved bordet, men Simon Emil Ammitzbøll kommer til at sidde for bordenden. Han er en mere smidig forhandler end kantede Ole Birk Olesen, hvilket meget vel kan være grunden til, at Simon Emil Ammitzbøll står i forreste række.

Når man sender Simon Emil Ammitzbøll ind i forhandlinger, har man ifølge Altingets kilder gode kort på hånden ikke mindst på grund af hans evne til at løsne stemninger op. De andre forhandlere får ofte skulderne lidt ned, når han er med i lokalet, og man er ikke i tvivl om, at han ikke ønsker at løbe om hjørner med forhandlingspartnerne.

Som gruppeformand og politisk ordfører kører Simon Emil Ammitzbøll sammen med Anders Samuelson parløb i front for partiet.

Ammitzbøll sætter en dyd i at dyrke sit netværk, hvor han har gode forbindelser i ledelserne hos samtlige partier. Især skatteminister Karsten Lauritzen og Simon Emil Ammitzbøll er tætte, hvilket kan blive en fordel under forhandlingerne.

Temperamentet er hans svaghed. Han kan miste tålmodigheden og blive pirrelig og skingert hidsig – især i udmattede situationer.

DANSK FOLKEPARTI:

Loyalisten

René Christensen kommer fra det kommunale miljø, hvilket har rundet ham som politiker og person. I det kommunale miljø søger man ofte løsninger, og DF's topforhandler har båret den meget løsningsorienterede tilgang med sig.

Den kompromissøgende linje er også hans svaghed, lyder karakteristikken. Han vil så gerne have en løsning, at det kan stå i vejen for at få det maksimale ud af en situation.

René Christensen overtog finansordførerposten efter sin nuværende formand i 2013. Han har ikke det mest veludbyggede netværk og sidder heller ikke og hænger ud i Snapstinget på jagt efter gode kontakter. René Christensen er mere en faglig kapacitet end en super-netværker.

René Christensen begiver sig aldrig ud ad nogen politisk sti uden først at klare det med ledelsen. Han er ekstremt loyal. Men som med alle andre DF-ordførere har han det problem, at man ikke altid kan regne med, at ordføreren har mandat til at sige det, han siger.

Det sker, at man har haft utallige møder og gennemgået aftaleteksten udførligt, men at Kristian Thulesen Dahl siger nej, og at DF så alligevel ikke kan gå med til aftalen. De øvrige partier kan ikke med 100 procent sikkerhed vide, hvor DF står på baggrund af en samtale med René Christensen. Han har dog større frirum i forhold til de øvrige DF-ordførere.

KONSERVATIVE:

Den hurtige

Mange års ministererfaring gør **Brian Mikkelsen** til en yderst rutineret forhandler, der har været i lignende forhandlingsituationer mange gange. Han har et godt netværk i de andre partier – i særdeleshed hos Venstre, hvor han har siddet i regering med mange ledende venstremænd.

Brian Mikkelsen er en meget central forhandler for partiet, der i modsætning til K-formand Søren Pape

Poulsen har deltaget i en lang række forhandlinger. Finanslovsforhandlingerne 2015 er formandens eneste forhandlingserfaring, og her spillede Brian Mikkelsen samtidig en ledende rolle.

Han er en type politiker, der er meget optaget af at få landet aftalerne og få tingene til at køre som smurt. Han er dermed ikke en ideologisk forhandler, men meget mere pragmatisk. Det er en anden tilgang end for eksempel Rasmus Jarlov, der er en mere "alt eller intet-kind of guy". Der kan godt være urealistiske forventninger i folketingsgruppen til, hvad man kan få af indflydelse for sine relativt få mandater.

Brian Mikkelsen kan dog godt lade sig påvirke af stemninger. Som en ikke særligt ideologisk betinget politiker kan han hurtigt ændre standpunkt – og det måske også for hurtigt.

Et eksempel på Brian Mikkelsens pragmatiske tilgang var i forbindelse med forsvarsforliget i 2012. Her accepterede man med Brian Mikkelsen i spidsen store besparelser på forsvaret i direkte modsætning til partiets principielle holdninger.

OUTSIDERNE:

Enhedslisten, Alternativet og SF

Pelle Dragsted, Josephine Fock og Lisbeth Bech Poulsen har som finansordførere for henholdsvis Alternativet, Enhedslisten og SF forhandlingsmandatet i deres partier. De tre ordførere kommer formentlig til at spille en større rolle i medierne end rundt om forhandlingsbordet.

HANS ENGELL

8 gode råd til den gode forhandling

1. Giv lidt, og tag lidt

Forhandlinger er et sammenskudsgilde, og det er derfor ikke nok at møde op med god appetit, det kræver, at man selv har noget med. Hvis et forhandlingsforløb skal forløbe upåklageligt, skal alle føle, at de opnår noget. Det er forhandlingslæren nummer et.

2. God forplejning

Det er ofte med til at skabe en virkelig god atmosfære, at der er god kaffe og mad. Hvis forhandlingerne trækker ud på aftenen, sættes der pris på en stor saftig bøf og en god flaske rødvin. Samtidig giver det kun bonus, hvis storrygerne kan gå udenfor og få brændt noget tobak af.

Thor Pedersen valgte altid at servere flæskesteg for DF, når de nærmede sig afslutningen på forhandlingerne. Lykketoft serverede kinesisk, mens Corydon var mere til lækkert smørrebrød og store bøffer.

3. Velforberejdet

Det værste i en forhandlingssituation er forhandlere, der møder op uden at have læst på lektien. Danske forhandlingsforløb er præget af mange spørgsmål, og som forhandlingerne skrider frem, begynder man at lukke kapitler. Dårligt forberedte forhandlere ødelægger forhandlingsrytmen.

4. Fortrolighed

Det er vigtigt, at alle har den samme forståelse af fortrolighedsreglerne. At partierne ikke respekterede de lukkede døre under forhandlingerne i "det sorte tårn" i 2011, var en af grundene til, at samarbejdet mellem S, SF og R fik en umanerlig dårlig start.

Allerede inden man havde præsenteret en regering, var der elendig stemning, da der ikke var en fælles respekt og forståelse for, hvordan man kommunikerer med pressen.

5. Alle skal kunne være med

Ministrene, der ofte styrer forhandlingerne, skal have forståelse for, at dem, der kommer fra Christiansborg, ikke har flere hundrede embedsmænd til hjælp. De har ikke de samme beregnere, jurister og den samme hjælp som ministerholdet. Det er vigtigt, at alle kan være med. Det nytter ikke noget, at regeringen sidder med overhånden i kraft af flere ressourcer.

6. Klar rollefordeling

På de enkelte forhandlerhold er det vigtigt, at man fordeler rollerne mellem sig. Altså, at der er nogle, der er fagligt dygtige på visse områder, og nogle, der har det strategiske overblik. Ikke alle skal sidde og lave det samme.

7. Åbne kort

Det er vigtigt, at partierne spiller med relativt åbne kort. Forhandlerne skal kunne fornemme, om forhandlingerne fører til noget. Da Enhedslisten forhandlede skattereform med Thorning-regeringen, troede Enhedslisten, at der kun manglede få punkter for at lande aftalen. Sandheden var, at Venstre var inviteret over til forhandlinger, og at det endte med, at forliget blev landet med de blå. Sådan et forløb skaber historisk mistillid.

8. Sukker

Hvis forhandlingerne trækker langt ud på

natten, er det vigtigt med noget kranseskage på bordet. Masser af sukker er godt for hjernen og har adskillige gange reddet en strandet situation. Skiftende ministre har haft forskellige favoritter. Fogh kunne bedst lide fyldte likør-chokoladeflasker, jeg sætter meget pris på Matador Mix og andre kan bedst lide frugt. Det er generelt gået i en sundere retning, og nu sidder forhandlere og tygger vindruer hele aftenen.

Ministre har haft forskellige favoritter. Fogh kunne bedst lide fyldte likør-chokoladeflasker, jeg sætter meget pris på Matador Mix, og andre kan bedst lide frugt. Det er generelt gået i en sundere retning, og nu sidder forhandlere og tygger vindruer hele aftenen.

Hans Engell

Tidligere chefredaktør på Ekstra Bladet

Tidligere konservativ forsvarsminister og justitsminister, samt leder af Det Konservative Folkeparti.

Både som minister og konservativ leder deltog Hans Engell i en lang række store forhandlingsforløb i 1980'erne og 1990'erne. Under den socialdemokratisk ledede regering i 1990'erne indgik Hans Engell og Det Konservative Folkeparti blandt andet flere gange aftaler med regeringen udenom samarbejdspartnerne i Venstre.

RADIKALE:

Maratonmanden

Som finansordfører kommer **Martin Lidegaard** til at spille en stor rolle for Radikale. Sofie Carsten Nielsen og Morten Østergaard vil også være vigtige spillere, men Martin Lidegaard skal gøre benarbejdet.

Han har som tidligere minister og med en lang karriere på Christiansborg i ryggen en stor ballast at trække på i forhold til forhandlinger. Han har et veludbygget netværk både blandt politikere og embedsmænd samt et godt forhold til de andre finansordførere.

Martin Lidegaard er en forhandlertype, der bider sig fast til forhandlingsbordet og satser på at blive og ride stormen af i stedet for at gå tomhændet fra forhandlingslokalet. Han er dygtig til at formulere sine krav og positionere sig helt rigtigt i forhold til at få resultater hjem. Det kunne man se under forhandlingerne om de nye kampfly, hvor Konservative blandt andet gav til grund for, at de forlod forhandlingerne, at Radikale havde fyldt for meget.

Men at låse kæbemusklerne om forhandlingsbordet er også Martin Lidegaards store svaghed, hvor han strækker sig langt for at indgå forlig og ofte går på kompromis med partilinjen. Her kan kampflyene igen nævnes.

Martin Lidegaard er samtidig kendt for ikke at være specielt tålmodig af natur. Et karaktertræk, der sjældent er positivt i forhandlingssituationer.

SOCIALDEMOKRATERNE:

Den usentimentale

Alt afhængig af, hvad Socialdemokraterne vil acceptere til efteråret, kommer **Henrik Sass Larsen** til at spille en ganske central rolle i forhandlingerne.

Henrik Sass Larsen er højreorienteret på mange af de politiske dagsordener og ikke bange for at tage kontroversielle standpunkter. På trods af en begrænset ministererfaring har han landet mange aftaler som gruppeformand. Han kender spillet ud og ind og har et godt netværk hos de yngre V-ministre som Søren Pind og Peter Christensen.

På den ene side vil Socialdemokraterne gerne med i de store forlig, men der skal også være noget at føre valgkamp på for socialdemokrater til næste valg, så på nogle områder vil han helt sikkert være mindre samarbejdsvillig - for eksempel på skattelettelser.

Henrik Sass Larsen er ikke verdens mest tålmodige menneske. Han vil gerne have lukket forhandlingerne hurtigt og ønsker ikke at diskutere petitesseer i en uendelighed. Det er en klar svaghed, for i en forhandlingssituation kan man med fordel trække spillet i langdrag og se tiden arbejde for sig.

Hans styrke er evnen til at læse spillet. Han har et indre socialdemokratisk kompas og ved helt instinktivt, hvor partilinjen skal ligge. Han er en meget usentimental politiker, der er villig til at betale magtens pris i form af kompromiser.

Så længe Socialdemokraterne er en del af spillet, kommer han til at spille en helt central rolle i efterårets forhandlinger.

Sammen kan vi gøre *en forskel for Danmark*

Vil du være med til at **sætte den politiske dagorden** sammen med engagerede og kompetente kollegaer i en af Danmarks mest indflydelsesrige interesseorganisationer?

DI er en arbejdsplads med **hoje faglige ambitioner**. Som medarbejder er du selv med til at skabe din karriere, fordi du får **ansvar og medindflydelse** hver dag.

Du får indgående kendskab til erhvervslivet og mulighed for at **opbygge netværk** gennem tæt samarbejde med vores medlemsvirksomheder og interessenter.

Vi tilbyder **udfordrende opgaver**, fleksibel arbejdstid og mulighed for intern rotering. Vi værdsætter et godt grin og gør os umage for, at du trives i jobbet.

Opret en jobagent allerede i dag på di.dk/job.

Dansk Industri

Den lange vej til en finanslov ...

Finansloven er et af de store tandhjul i den politiske maskine i Danmark. Efterårets ofte dramatiske forhandlinger er kun en lille del af det store maskineri, som sættes i gang allerede i januar.

Januar/februar

GRUNDLAGET FOR FINANSLOVEN for næste år er det, man kalder budgetoverslagsår det foregående år. Man kan sige, at der ligger en slags kladde parat, når arbejdet med den nye finanslov starter. En finanslov dækker nemlig fire år, selv om det politiske slagsmål ofte handler om de forandringer, der træder i kraft året efter.

»Det starter i februar. Finansministeren sender simpelthen et brev til sine kollegaer om hvor mange penge, de kan bruge næste år.«

November/december

FINANSLOVEN BEHANDLES i Folketinget og vedtages normalt inden juleferien.

»Fra vi er færdige i slutningen af november, så prøver vi at tage den lidt mere med ro, indtil vi går i gang igen i februar.«

»Processen i efteråret er sjov at være med til, og det er en stor forløsning, når finansministeren kommer ud og siger: Nu er der lavet en aftale. Det er helt vildt fedt, og det tror jeg også, at alle medarbejderne synes.«

Oktober/november

FINANSLOVSFORHANDLINGERNE BEGYNDER oftest efter genfremstillingen i oktober, og normalt strækker de sig ind i november, afhængig af hvornår regeringen når til enighed med Folketingets partier.

»Vi har rigtig travlt i efteråret. Vi kalder det finanslovs-kampagnen, hvor vi arbejder rigtig meget i nogle uger. Der løber medarbejderne rigtig, rigtig stærkt og vi kommer ikke så meget hjem, og det er mest for at sove. Vi sidder typisk til ret sent ud på aftenen og besvarer spørgsmål, der er blevet rejst under forhandlingerne.«

September

OPPOSITIONSPARTIERNE PRÆSENTERER eventuelt deres forslag til finanslov.

Finansloven 1. behandles i Folketinget.

Kent Harnisch, der er kontorchef i Finansministeriets kontor for udgiftspolitik og modernisering, guider igennem de mange mellemregninger, der skal til, inden Folketinget i december kan vedtage næste års finanslov.

Marts/april/maj

»Først i maj sender ministerierne deres ønsker ind til Finansministeriet. Så kigger vi på det, og der kommer en intern proces i regeringen, hvor man ser på ønskerne, og hvor mange penge der er. Der tager regeringen stilling til, hvad den vil prioritere.«

”Det arbejde kører under radaren. Der er ingen politikere, der står uden for glassdøren og laver store aftaler. Men det tager rigtig lang tid. Og regeringen er i den grad inde over. Man starter med en drøftelse i regeringen. Og der er løbende drøftelser i regeringen, for der er politiske mandater for alt, hvad vi gør.”

»Så går ballet i gang. Ministrene og ministerierne har jo typisk nogle ønsker. De skal så selv anvise, hvordan de vil finansiere nye udgifter. Der er lidt forskellig praksis for, om de gør det, eller om de bare sender en lang ønskeseddel med ting, de godt kunne tænke sig. Men generelt prøver de selv at finde finansiering på deres egne ministerområder.«

»Det er i foråret, vi finder ud af, om vi kan finde en løsning imellem ministerierne, eller om det er noget, der skal drøftes i regeringen.«

»Det er der, man internt i regeringen og internt i ministerierne kan flytte på rammerne.«

Juni

»Vi har typisk de sidste lukkesager, hvor vi tager de sidste beslutninger om, hvordan finansloven skal se ud i slutningen af juni.«

»Et af de store øjeblikke i Finansministeriet er, når paragrafredaktørerne, der har ansvar for hvert deres ministerie, skriver under på, at det, der står, er rigtigt og afspejler de prioriteringer, som regeringen har besluttet, og så sender vi det til bogtrykkeren.«

August

»Det næste store øjeblik er i august, hvor vi sender den samlede finanslov til tryk, og den så kommer i slutningen af august.«

»Ud over selve finansloven laver vi en vurdering af dansk økonomi. Så vi tjekker op på, om der er penge til de ting, der er prioriterede.«

REGERINGEN OFFENTLIGGØR og fremsætter normalt sit forslag til finanslov i slutningen af august. Det følger af, at forslag til finansloven ifølge grundloven fremsættes, senest fire måneder inden det nye finansår starter. Det vil i praksis sige inden udgangen af august.

Finansloven

»Vi har fået et federe EU

på den ufede måde«

Skatteminister Karsten Lauritzen er ikke EU-begejstret. Han nøjes med at være EU-positiv. Og frustreret. EU skal ind på en ny kurs, hvis man som liberal igen skal kunne omfavne projektet, mener han.

AF Morten Øyen Jensen OG Anders Jerking

karsten Lauritzen tøver. Og griner så lidt forsigtigt. Jo, det kan lade sig gøre at bringe EU på ret kurs.

"Min tid i Skatteministeriet har lært mig at være optimist. Der er ikke noget, som er umuligt. Heller ikke at få genrejst skattevæsenet eller EU," siger han.

"Men på nogle områder er det måske nemmere at få genrejst det europæiske projekt end skattevæsenet. Det er sagt i spøg, men jeg tror på, at det kan lade sig gøre. Selvfølgelig."

Ordene falder en sensommer-formiddag i Bibliotekshaven bag Christiansborg. Få måneder før har et flertal af briterne – stik imod anbefalinger fra eksperter og økonomer – stemt goodby og adieu til EU og på den måde igen demonstreret, at det europæiske projekt ikke just bæres frem af et folkeligt jubelkor.

"Det er klart, at Brexit er et wake-up call. Og flygtningekrisen er et wake-up call. Det er tid til, at vi som europæiske politikere nu må tænke os grundigt om og fokusere på de vigtigste opgaver."

Men hvor er det gået galt? Hvorfor vender vælgerne ryggen til EU? Karsten Lauritzen har flere forklaringer.

EU's beslutningsgange er blevet ændret, så mere besluttes ved flertalsafgørelser, og Kommissionen har fået for meget indflydelse. Derfor er det demokratiske underskud vokset, og det er blevet sværere at gennemskue, hvem der træffer beslutningerne, lyder én forklaring.

"En anden del handler om, at danske politikere har været gode til at give EU skylden for de dårlige ting og selv tage æren, når det går godt."

Men den helt afgørende forklaring er ifølge Lauritzen, at EU har udviklet sig i en helt anden retning, end de danske vælgere oprindeligt sagde ja til.

"Der har været en ideologisk kamp i Europa, som vi ikke har vundet. Vi ville have et slankere, men stærkere EU, men vi har ikke fået et slankere EU. Vi har fået et federe EU på den ufede måde."

Det giver sig udslag i, at EU involverer sig i alt for meget, som ifølge Lauritzen i stedet burde løses på nationalt plan.

"Hvorfor skal EU blande sig i, hvilke cigaretter vi må sælge, og hvilke rygeregler vi skal have. Det kan vi fint styre selv," siger han og fortsætter:

"EU skal have ros for at arbejde for fri konkurrence, lave tele- og flypriser og så videre, men så er der også en række politikområder,

hvor EU blander sig og tager indflydelse fra nationalstaterne. Det er sket efter et politisk ønske, men efter min opfattelse ikke efter et dansk politisk ønske."

I det hele taget er balancen mellem Bruxelles og nationalstaterne centralt for Lauritzen. Her ønsker nogle lande et mere føderalt EU med en fælles europæisk kultur, men Lauritzen vil en anden vej. For ham handler EU først og fremmest om samhandel og købmændskab.

"Vi er jo meget forskellige i Europa. Vi har forskellige kulturer, historie og mentalitet. Nogle gange synes jeg, at man forsøger at gøre folk ens. Det kan man ikke bare. EU-integrationen og udviklingen af fællesskabet skal stille og roligt, i takt med at befolkningerne og de nationale politikere kan følge med. Ellers får man en afmagt over for det europæiske projekt."

Venstres EU-begejstring

Trods sine blot 32 år er Karsten Lauritzen en erfaren Venstre-mand. Borgmesterson, tidligere VU-formand, medlem af Folketinget siden 2007 og det seneste år tillige en central brik i Løkkes regering som skatteminister og medlem af Økonomiudvalget. Med andre ord en mand, der godt kan udtale sig om, hvorvidt Venstre stadig skal have EU-sokker i sandalerne.

"Der er en EU-skepsis, som er vokset. Da jeg var aktiv i Venstres Ungdom, var vi meget mere begejstrede for det europæiske projekt. Og før mig var man endnu mere begejstrede," siger han og pointerer, at en lignende udvikling ses i flere andre partier.

Er Venstre et EU-begejstret parti i dag?

"Nej, det vil jeg ikke sige. Jeg vil sige, at vi er et EU-positivt parti," siger han.

"Jeg er positiv over for det europæiske projekt, men jeg er også bevidst om, at hvis vi ikke gør noget, så bliver det svært at styre den skepsis, som er i Danmark."

Liberale sejre

Man kunne indvende, at meget af den folkelige EU-skepsis retter sig mod EU's mest liberale tiltag: Arbejdskraftens frie bevægelighed og det indre marked uden grænser. Altså at den folkelige skepsis er vokset, i takt med at EU's liberale sejre er blevet rullet ud.

Men sådan ser Lauritzen ikke på sagen. Vi tager arbejdskraftens frie bevægelighed først:

"I min optik skal man som liberal have lov at flytte efter arbejde. Det er fint, at polakker kan komme til Danmark og arbejde på overenskomstmæssige vilkår. Problemet er, at arbejdskraftens frie bevægelighed er blevet koblet til velfærdsydelseernes frie bevægelighed, så en polak eller en franskmænd i Danmark optjener alle mulige rettigheder nærmest fra dag et," siger han og fortsætter:

"Jeg tror helt seriøst ikke, at der er mange ▶

»Jeg er positiv over for det europæiske projekt, men jeg er også bevidst om, at hvis vi ikke gør noget, så bliver det svært at styre den skepsis, som er i Danmark.«

Karsten Lauritzen (V)
Skatteminister

Karsten Lauritzen er en af V-regeringens centrale ministre og sidder blandt andet med i regeringens økonomiudvalg.

polakker, som tager til Danmark for at få børnepenge. De kommer for at arbejde, men når de så er her, opdager de, at de har alle mulige rettigheder. Det er der, kæden hopper af i det europæiske projekt."

Kommissionen vil vel mene, at det er omkostningen ved at have et frit marked?

"Jeg mener godt, at man kan have en fagligt funderet forskelsbehandling, uden at det skader mobiliteten. Der er ikke noget uretfærdigt i, at en dansk statsborger har bedre rettigheder i Danmark, end en polsk statsborger har. Ligesom det er fint med mig, at en polsk statsborger har bedre rettigheder i Polen. Der er jo forskel på, hvilke lande vi kommer fra."

Men den folkelige bekymring handler vel i høj grad om, at østeuropæere kommer hertil og får jobbene?

"Det er en bekymring, som jeg godt forstår. Men på Sjælland er der mangel på flere slags håndværkere. Her har samfundet brug for, at der kommer folk udefra, men så er det selvfølgelig en politisk opgave at sikre, at det foregår på ordentlige vilkår. Det er min optik," siger

Lauritzen.

Han erkender, at politikerne måske ikke har været gode nok til at tage vælgernes bekymringer for konsekvenserne af det indre marked alvorligt.

"Her tror jeg, at vi kan lære noget af Alternativet. Ikke af deres økonomiske politik, som jeg selvfølgelig er uenig i, men i deres pointe om, at vi ikke altid skal se tingene fra Christiansborg, men derfra hvor folk står."

"Hvis en dansk håndværker er bekymret for, at en polak kommer og stjæler hans arbejde, så betyder det ikke nødvendigvis, at jeg skal give ham ret. Eller at vi skal lukke grænserne og stoppe arbejdskraftens frie bevægelighed. Men jeg skal anerkende hans bekymring i stedet for blot at sige: 'bare rolig, det forsvinder nok'. Der har vi som politikere nok i for høj grad sagt, at det slet ikke var en bekymring værd."

"Den politiske bedrevidenhed skaber en kæmpe politikerlede, som så igen genererer et modpres, hvis man ikke gør noget ved det," lyder analysen fra Lauritzen.

Det grænseløse Europa

Og så til et andet liberalt aftryk i aktuel modvind: Det grænseløse Europa. Var det en fejl?

Skal grænsekontrollen igen gøres permanent?

"I øjeblikket har vi en grænsekontrol, som fungerer udmærket, og det kan være, at vi har brug for den i lang tid. Men jeg ville da ønske, at den ikke var der," siger Lauritzen.

Han havde selv i efteråret indbrud i sit sommerhus, hvor der blev stjålet 'nogle lidt mærkelige ting', som efter hans vurdering ikke kan

sælges på det danske marked.

"Det er da overhængende sandsynligt, at de tyvekoster er blevet smuglet ud af landet. Og når man har grænsekontrol, så er der større chancer for, at nogle stopper den varebil, men jeg ville alligevel ønske, at der ikke var brug for det."

I stedet for grænsekontrol mener Lauritzen, at man burde sætte hårdere ind over for dem, som misbruger de åbne grænser og den frie bevægelighed.

"Problemet er, at EU ikke har fået skabt et system, hvor en rumæner, der laver kriminalitet i Danmark, kan dømmes og afsone i Rumænien. Der er tusindvis af rumænere, som overholder reglerne, men så er der en lille del, som begår kriminalitet og ødelægger det for resten. Dem skal vi have mere fokus på."

I det hele taget er kriminalitetsbekæmpelse på tværs af landegrænserne en hjørnesten, hvis befolkningens tillid til EU skal genrejses, mener Lauritzen.

Og så er vi fremme ved, hvad der skal til for, at EU-projektet igen kan samle opbakning.

Foruden kriminalitetsbekæmpelse, så skal der gøres op med den frie ret til velfærdsydelse. Så skal EU-systemet i langt højere grad nøjes med at fokusere på de store og væsentligste dagsordener, mener Lauritzen.

Kan det lade sig gøre?

Det er på dette sted i interviewet, at skatteministeren må forsværge, at han skam er optimist. At det kan lade sig gøre.

"EU er en stor maskine, som er lang tid om at komme i gang. Men EU leverer også resultater. Ser vi på flygtningesituationen, så har vi i Folketinget vedtaget en masse stramninger, men EU har også en del af æren for den lavere tilstrømning. Man er vågnet op, selv om nogle vil sige, at man vågnede for sent." ■

»Man er vågnet op, selv om nogle vil sige, at man vågnede for sent.«

Karsten Lauritzen (V)

Skatteminister

BLÅ BOG

Karsten Lauritzen

Født 14. oktober 1983

Uddannelse

Bachelor i politik og administration fra Aalborg Universitet i 2014

Studentereksamen fra Fjerritslev

Gymnasium i 2002

Politisk karriere

2015- Skatteminister

2011 - 2015 Retsordfører

2007 - 2011 Integrationsordfører og udviklingsordfører

2007- Folketingsmedlem for Venstre i Nordjyllands Storkreds

2005 - 2007 Landsformand for Venstres Ungdom

Politik er mere end Christiansborg

Danmark syder og bobler af politik – også uden for Christiansborg. Og nu har det levende demokrati sin egen portal.

Altinget: civilsamfund skriver om alle de demokratiske aktiviteter, der foregår i spændet mellem stat og marked.

Det er her, du får mere viden om foreningers og fondes liv og virke.

Portalen er gratis

Skriv dig op til nyhedsbrevet nu på www.altinget.dk

– din politiske vej i det civile samfund.

Carsten Terp
Redaktør af Altinget: civilsamfund

Den blinde mand

OG KAMPEN MOD KOMMUNERNE

Handicappede, kommuner og skiftende regeringer fører en langstrakt stillingskrig om handicappedes rettigheder. Efteråret kan ende med endnu et stort slag eller en spirende våbenhvile. Få indblik i en af det seneste årtis centrale politiske kamppladser.

AF Kim Rosenkilde

Thorkild Olesen sidder og forbereder sig på sit kontor i toppen af Handicaporganisationernes Hus i Høje-Taastrup. Den blinde formand for de handicappede har taget hul på et af de vigtigste efterår i sin tid som formand i huset, der samler landets 33 handicaporganisationer.

Forude venter politiske forhandlinger om psykisk og fysisk handicappede borgeres ret til støtte. Centralt står spørgsmålet om, hvor stor frihed kommunerne skal have til selv at

beslutte, hvilke tilbud og hjælpemidler handicappede borgere skal tildeles. Det handler om autister, spastikere, døve, stumme, sindslidende, de parkinson- og scleroseramte, personer med muskelsvind og en lang række andre grupper med mere eller mindre sjældne handicaps.

Og ja, også de blinde som Thorkild Olesen selv.

Fælles for hovedparten af de 330.000 borgere, Dansk Handicaporganisationer efter eget udsagn repræsenterer, er, at de er mere eller mindre afhængige af hjælp og støtte fra det offentlige for at få deres liv til at hænge sammen. Fælles er også, at deres formand indtil nu har gjort, hvad han kunne for at forpurre planerne om at lave grundlæggende om på reglerne for den støtte.

"Vores frygt har været, at kommunerne får mulighed for at bestemme, hvilke tilbud man som handicappet skal have, og man så bare står tilbage og kan råbe og skrike uden at kunne gøre en skid ved det," siger Thorkild Olesen.

Manu Sareens fuser

Konkret står slaget om den sociale lovgivnings bibel, serviceloven, som socialminister Karen Ellemann (V) har sat sig for at reformere. Afsættet er de seneste års økonomiaftaler mellem KL og Finansministeriet. Både i aftalen for 2013, 2014 og 2015 fremgår det, at der skal ske en "forenkling" af servicelovens bestemmelser om støtte og indsatser til udsatte og handicappede voksne.

Blandt andet med det formål at give kommunerne bedre mulighed for at "styre" og "prioritere" inden for de givne økonomiske rammer. Ellemann samler tråden op fra den tidligere radikale socialminister Manu Sareen, der i december 2014 sendte sit bud på et udkast til revision af serviceloven i høring.

Der var tale om et ganske omfattende og på mange punkter juridisk komplekst lovforslag. Over for Folketingets partier præsenterede Manu Sareen det som en styrkelse af de handicappede og udsatte borgeres retssikkerhed.

Blandt handicaporganisationerne var man imidlertid af en helt anden opfattelse. Her kaldte man Sareens forslag for både "formynderisk", "katastrofalt" og "et absurd og ensidigt knæfald for KL".

I januar 2015 sad Manu Sareen med en stor stak høringssvar fyldt med massiv kritik og højlydte opfordringer om at trække lovforslaget tilbage. Og det var netop, hvad han valgte at gøre. Beslutningen havde dog intet med det nært forestående folketingsvalg at gøre, fastholder Manu Sareen den dag i dag.

"Hvis ikke de mennesker, man gerne vil hjælpe, synes, at det er en god ide, så er det en ministers fornemmeste opgave at lytte til det. Og det gjorde jeg," siger Manu Sareen, der siden har forladt Radikale og meldt sig ind i Alternativet.

Ministermægling

Efter valget overtog Karen Ellemann rollen som socialminister og hermed også opgaven med at reformere serviceloven. Der står hun nu. Med kommunerne og et KL, der på den ene side kræver bedre økonomiske "styringsmuligheder" på området, fordi de efter eget udsagn oplever et stigende udgiftspres. På den anden side står handicaporganisationerne, som har kæmpet med næb og kløer for at undgå en lovændring, som i deres øjne lagde op til en stor spareøvelse.

Karen Ellemann selv har i den sammenhæng udnævnt sig selv til mægler i forsøget på at bygge bro over den 'tillidskrise'.

I Danske Handicaporganisationer skyldes mistilliden først og fremmest en oplevelse af

kommunernes manglende villighed til at fortolke lovgivning efter Folketingets ofte gode politiske hensigter.

"Det kan godt være, at Folketinget har rigtig gode intentioner med en lovgivning. Men problemerne opstår, når den kommer ud i kommunernes økonomiske virkelighed og bliver fortolket i alle mulige forskellige retninger," siger Thorkild Olesen.

I KL er man ked af den mistillid, der signaleres fra Handicaporganisationerne, som, man et langt stykke hen ad vejen mener, er uberettiget, men som man tager meget alvorligt.

"Det er rigtigt, at der har været enkelte kommuner, som ikke har gjort tingene ordentligt. Men langt de fleste steder lægger man sig faktisk i selen for at gøre det allerbedste, man kan for de her borgere," siger kontorchef i KL Tina Wahl.

Strukturreform og skyttegrave

Det, Karen Ellemann betegner som mangel på tillid, kalder andre slet og ret en skyttegravskrig. Og med god grund. ▶

Tilbudsvifte og substitution

Særligt to punkter i Manu Sareens lovudkast fra 2014 var afgørende for handicaporganisationernes stormende kritik. De samme punkter har været til diskussion i forhold til den kommende lovændring.

Lovforslaget lagde op til at oprette en såkaldt tilbudsvifte, hvor man samler en række af de forskellige typer indsatser, en kommune ellers er forpligtet til at tilbyde personer med konkrete handicaps.

Hertil kom princippet om, at kommunerne kan skifte et af de tilbud, de for nuværende er forpligtet til at tilbyde borgere med konkrete handicaps, ud med et andet tilbud fra 'viften'. Det såkaldte substitutionsprincip.

Det vil - lyder det samstemmigt fra landets handicaporganisationer - give kommunerne carte blanche til at vælge den billigste løsning inden for viften uden at tage hensyn til den enkelte borgers reelle behov.

Ingen kender prisen

På trods af at de seneste års store social- og handicappolitiske diskussion har handlet om penge, findes der ingen tal, der giver det fulde overblik over udgifterne.

Ifølge Social- og Indenrigsministeriets opgørelser er der igennem årene brugt omkring 30 milliarder kroner på det såkaldte specialiserede socialområde.

De centrale tal på det område er imidlertid så tæt filtret sammen med udgifterne til ældre borgere, at det ikke er muligt at skille dem ad. For at løse den udfordring blev KL og Finansministeriet i 2007 enige om en 'fordelingsnøgle'.

Lige siden har man antaget, at 17,467 procent af de knap 40 milliarder kroner, der bruges på kommunernes konto for 'pleje og omsorg af ældre og handicappede', går til handicappede og socialt udsatte.

Tidslinje

2007 Strukturreformen træder i kraft. Amterne nedlægges, og kommunerne overtager det fulde ansvar for at finansiere udgifter til handicappede borgere og i vid udstrækning også ansvaret for at tilvejebringe de nødvendige tilbud til handicappede.

2009 De kommunale budgetter overskrides med op mod fem milliarder kroner. Særligt store overskridelser skete ifølge KL på social- og handicapområdet, hvor udgifterne i en årrække har været stigende.

Thorkild Olesen bliver formand for Dansk Blindesamfund.

2012 Serviceloven ændres. Retten til at tage økonomisk hensyn skrives direkte ind i lovens formålsparagraf, og samtidig får kommunerne hjemmel til at fastlægge lokale serviceniveauer på socialområdet.

2014 Efter et par år med nogenlunde ro omkring socialområdet i kommunerne melder kommunale økonomichefer igen om budgetoverskridelser på området.

Kort tid efter sender den daværende radikale socialminister, Manu Sareen, et udkast til en ændring af serviceloven i høring.

2015 Manu Sareen vælger i januar at trække sit lovforslag igen efter massiv kritik fra samtlige handicaporganisationer.

I juni bliver Karen Ellemann (V) ny socialminister. Senere på året bebu-der hun ambitionen om at reformere serviceloven.

2016 En følgegruppe bestående af blandt andet Danske Handicaporganisationer, KL og Social- og Indenrigsministeriet nedsættes for at forberede et nyt lovforslag.

Finansminister Claus Hjort Frederiksen (V) og KL-formand Martin Damm (V) spiller nøgleroller i den økonomiske opstramning, som er sket i kommunerne.

Med strukturreformen i 2007 overtog kommunerne både ansvaret for en lang række specialiserede indsatser for socialt udsatte og handicappede og blev samtidig eneansvarlig for finansieringen.

I årene efter fulgte et økonomisk morads i kommunerne, som blev forstærket af den finansielle krises hærgen og førte til store budgetoverskridelser. Ikke mindst på det såkaldt specialiserede socialområde.

Det fik kommunerne, med KL i spidsen og Finansministeriet i baggrunden, til at gå i offensiven for at få friere hænder til at styre økonomien på området.

Både handicaporganisationerne og andre sociale organisationer svarede prompte igen ved at slå ring om deres medlemmer og mobilisere til modangreb.

Fronterne blev trukket hårdt op, parterne gravede sig ned og har siden ført et ikke alt for pænt politisk skænderi med medierne som megafon.

Gøgeungernes tag-selv-bord

Thorkild Olesen har været med fra starten. I 2009 overtog han rollen som formand for Dansk Blindesamfund og trådte dermed for alvor ind på den politiske kamplads.

Det var dengang, man kunne høre den daværende formand for KL kalde serviceloven for et tag-selv-bord og socialområdet for en "gøgeunge", der skulle stækkes, inden den åd sig yderligere ind på kommunernes andre velfærdsområder.

Omvendt svarede handicaporganisationerne igen ved at beskyldte kommuner og ikke mindst KL for at føre en diskriminerende hetz, som skubbede landets udsatte og handicappede borgere ud i yderligere marginalisering.

"Der spidsede det virkelig til. Men det er den samme diskussion, vi har haft lige siden. Nogle i kommunerne mener, at handicappede har det for godt, mens nogle handicappede synes, at kommunerne opfører sig rigtig skidt," siger Thorkild Olesen.

I 2011 blev han formand for Danske Handicaporganisationer og trådte helt ind i centrum af kampen.

Sporene skræmmer

Serviceloven er blevet revideret ad flere omgange, siden balladen brød ud. Mest debat skabte en ændring i 2012, hvor retten til at tage økonomisk hensyn blev skrevet ind i lovens formålsparagraf.

Ved samme lejlighed blev der indføjet en klar hjemmel

Klar til Folkemødet?

Hold jeres debat,
middag eller møde
midt i Allinge
i samarbejde med **Altinget**

STADIG
LEDIGE
PLADSER

Bestil i dag - kontakt os nu

Telefon 26 80 84 61

folkemoedet@groenbechshotel.dk

GRØNBECHS HOTEL

Danmarks politiske hotel

til at fastlægge lokale serviceniveauer for indsatsen over for de udsatte voksne og børn, loven forholder sig til.

Ifølge det politiske forarbejde skulle det blot præcisere allerede gældende ret. Men det var ifølge de fleste eksperter en løjerlig forklaring for en lovændring, at den ikke skulle ændre noget.

Blandt både handicap- og sociale organisationer er opfattelsen da også, at ændringerne efterfølgende er blevet brugt af kommuner til at træffe beslutninger ud fra økonomiske hensyn frem for faglige vurderinger.

Det indtryk deler lektor i socialret ved Aalborg Universitet John Klausen.

Han peger på, at det i bemærkningerne til lovforslaget adskillige gange gentages, at 'der er alene tale om en lovfæstelse af gældende ret' og 'en præcisering af gældende ret og ikke en ændring af denne'.

"Men der er ikke nogen tvivl om, at kom-

muner og i et vist omfang også Ankestyrelsen i konkrete afgørelser henviser til lige præcis de formuleringer, som blev skrevet ind i loven," siger John Klausen.

Psykopatklubbens arv

Konflikten mellem social- og handicaporganisationerne og kommunerne handler ikke blot om tilrettelæggelsen af indsatserne over for nogle af samfundets mest udsatte borgere.

Den skriver sig samtidig ind i en større historisk udvikling af velfærdsstaten, hvor borgerens værn gennem klare lovfæstede sociale rettigheder i stigende grad har måttet vige pladsen for den overordnede samfundsøkonomiske styring. En udvikling, som trækker tråde helt tilbage til samfundsøkonomernes indtog på Slotsholmen i 1960'erne med daværende departementschef i Finansministerier Erik Ib Schmidt og hans allierede af cand.polit.-uddannede embedsmænd i spidsen.

Det var dem, den radikale statsminister Hilmar Baunsgaard efter sigende skulle have omtalt som 'psykopatklubben'.

"Man kan altid diskutere, om den økonomiske styring kommer før eller efter økonomerne. Men der er ingen tvivl om, at problematikken med økonomisk styring over for rettigheder er en af de helt centrale i de sidste 20 - 30 års udvikling," siger Ove Kaj Pedersen, professor ved Department of Business and Politics ved CBS.

Det er da også nogenlunde i denne retning, Thorkild Olesen retter blikket, når han skal udpege en skurk.

"Det er hele den her new public management-tænkning og -styring, som fungerer godt i regneark, men ikke

for mennesker. Især på socialområdet er der rigtig mange mennesker, der ikke lige passer ind i et regneark," siger Thorkild Olesen.

Javel hr. finansminister

Når han skal blive mere konkret, er det ikke mindst i Finansministeriets gemakker på Slotsholmen og hos KL's top en lille cykeltur derfra, men kan finde eksponenterne for denne logik.

Thorkild Olesen er med på, at det er Finansministeriet, regeringen og i sidste instans Folketinget, som har overhånden i den økonomiske politik. Langt hen ad vejen må kommunerne og KL bare klappe hælene sammen og sige javel hr. minister.

Som modydelse for den lydighed kan KL og kommunerne til gengæld regne med støtte fra Finansministeriet i forhold til at presse sektorlovgivning tilbage, der begrænser de lokale politikeres handlefrihed på forskellige velfærdsområder.

Og den 'deal' er både KL og Finansministeriet sådan set meget godt tilfredse med, mener Thorkild Olesen.

"De laver jo deres økonomaftaler, som Socialministeriet og de øvrige ministerier så må indrette sig efter, uden at der i øvrigt er foretaget nogen dybere faglige vurderinger af, hvad der er blevet aftalt," siger Thorkild Olesen.

Politik for tøsedrenge

Den analyse er der sikkert mange rundt om på Slotsholmen og i kommunerne, som vil skrive under på. Men som kritik har analysen et blindt punkt. For hvad med præmissen for den finansministerielle styring?

Hvad med den økonomiske krise, de slunkne offentlige kasser, EU's underskudsgrænser, behovet for at kunne prioritere de knappe ressourcer derhen, hvor de gør størst gavn, og nødvendigheden af at skabe troværdighed om dansk økonomi over for omverden?

Alt det, finansminister efter finansminister prædiker, når de forsøger at holde stand mod den syndflod af 'udgiftsadvokater', der konstant kæmper for at få de offentlige kasser til at tilgodese netop deres område.

Det er ikke argumenter, som bider på Thorkild Olesen.

"Det er jo altsammen argumenter for den her 'nødvendighedens politik'. Men politik er jo ikke et spørgsmål om nødvendighed, men om hvad man gerne vil og så prioritere det," siger Thorkild Olesen.

"Gør man ikke det, så er man jo bare administratører på et andet plan. Så er man ikke politiker, men en tøsedreng." ■

»Nogle i kommunerne mener, at handicappede har det for godt, mens nogle handicappede synes, at kommunerne opfører sig rigtig skidt.«

Thorkild Olesen, formand,
Danske Handicaporganisationer

Klædt på til politik

Altinget dækker intensivt 20 forskellige politik-områder. Der er også noget for dig.

A: arbejdsmarked

Søren Elkrog Friis og Mette Pabst skriver om beskæftigelsespolitikken på Christiansborg, i kommunerne og i EU og selvfølgelig om de centrale personer og organisationer.

A: by og bolig

Mads Bang skriver om boligpolitik, byudvikling, planlægning, den boligsociale indsats og kampen mellem by og land.

A: christiansborg

Erik Holstein og Morten Øyen giver med analyser, portrætter og interviews det dybe indblik i Christiansborg-verdenen. Desuden har portalen analyser af vælgervandringer og snit af målinger.

A: civilsamfund

Carsten Terp og Rasmus Løppenthin skriver om alt, hvad der rører sig i frivillig-danmark i fonde, foreninger og organisationer og om græsrodsinitiativer.

A: embedsværk

Lasse Lange skriver om embedsværkets opgaver og udfordringer. Om ledelse og styring. Om forholdet mellem politikere og embedsmænd og selvfølgelig om nye navne, udflytninger, rokader og omstruktureringer.

A: energi og klima

Morten Øyen skriver om de energi- og klimapolitiske aftaler, forslag og slagsmål på Christiansborg og i Bruxelles.

A: eu

Michael Hjöllund, Kasper Frandsen og Emma Q. Holst følger fra Bruxelles og Christiansborg alt fra de store debatter om EU's fremtid til de helt konkrete politiske initiativer fra forslag til færdigt direktiv.

A: forskning

Mads Bang skriver om forskningspolitik, om videregående uddannelser, om de nye og gamle uddannelsesinstitutioner og om forholdene for studerende.

A: forsyning

Klaus Ulrik Mortensen skriver om rammevilkår og gode løsninger inden for den danske forsyningssektor, om energirenovering og om klimatilpasning.

A: fødevarer

Lasse Lange skriver om dansk og europæisk fødevarerpolitik med fokus på alt, hvad der har betydning for forbrugere, producenter og detailhandel.

A: justits

Kim Rosenkilde skriver om retspolitiske forslag, forlig og diskussionerne og om forholdene for aktørerne i retsvæsenet.

A: kommunal

Kim Rosenkilde sætter fokus på den kommunale økonomi og de økonomiske armlægninger mellem kommuner og Christiansborg.

A: kultur

Erik Bjørn Møller skriver om kulturpolitik. Om medier, museer, biblioteker, teatre og alt det andet kunst og kultur, som politikerne styrer eller prøver at styre udenom.

A: miljø

Hjalte Kragesteen og Amalie Bjerre skriver om de natur- og miljøpolitiske kampe i Folketinget og EU. Om kommunernes forvaltning og om debatten mellem organisationerne på området.

A: social

Søren Elkrog Friis og Mette Pabst skriver om socialpolitik – både om de ideologiske linjer og praktiske problemer.

A: sundhed

Ole Toft skriver om sundhedspolitik. Om EU-regler, folketingsbeslutninger, kommunal forebyggelse, virkeligheden på hospitalerne – og livet i foreninger og organisationer på området.

A: transport

Hjalte Kragesteen og Amalie Bjerre skriver om transportpolitik. Om de store investeringer. Om den offentlige transport og om trængsel, sikkerhed og cyklisme.

A: uddannelse

Erik Bjørn Møller skriver om folkeskole og ungdomsuddannelser. Om faglighed, frafald og praktikpladser – og om økonomien stemmer.

A: udvikling

Kasper Frandsen skriver om udviklingsbistand. Om den politiske fordeling og prioritering og om alt, hvad der foregår i organisationerne på området.

A: velfærdsteknologi

Klaus Ulrik Mortensen skriver om den nyeste udvikling inden for velfærdsteknologien. Både om de håbefulde projekter og praktiske erfaringer.

Tegn et uforpligtende prøveabonnement på altinget.dk/proeve

Altinget: netværk

Personlig kontakt er afgørende. Derfor faciliterer Altinget politiske netværk, hvor du kan mødes med fagfæller og dele erfaringer i et fortroligt forum.

Altinget tilbyder politiske netværk for følgende faggrupper:

A: by og bolig

A: udvikling

A: civilsamfund

A: arbejdsmarked

A: uddannelse

A: transport

A: kultur

Nye netværk på vej:

A: public affairs

A: forsyning

A: digital interessevaretagelse

LÆS MERE PÅ:

www.politisknetværk.dk

– Og kom ind på den politiske ARENA!

Ønsker du yderligere oplysninger, kontakt
Anders Krøyer Lauritzen på telefon **2650 5653**

-alt om politik

Kvindernes oprør

AF Jens Christian Grøndahl

FOR NOGLE ÅR siden hørte jeg på bogmessen i Frankfurt en pensioneret embedsmand fra FN-systemets højere luftlag besvare følgende spørgsmål: Hvis du måtte vælge én og kun én forandring, der kunne gøre verden til et bedre sted, hvad skulle det så være? Hans svar lød: at alle pigebørn kommer i skole. Først var jeg overrasket over, at han ikke sagde noget om fred, demokratisering, lige adgang til sundhed eller noget så basalt som rent drikkevand. Verdens elendigheder taget i betragtning kunne man mene, at pigers skolegang var noget relativt underordnet, men det gjaldt jo om at vælge den forandring, der kunne afstedkomme den mest skelsættende og omfattende kædereaktion af positive konsekvenser. Efter et langt liv i FN-systemet vidste embedsmanden, hvad han talte om. Når piger kommer i skole, kan de få en uddannelse. Når unge kvinder får en uddannelse, kan de gøre sig økonomisk uafhængige. Når kvinder får deres egen økonomi, vil de også gøre sig gældende i samfundslivet. Og når kvinder får politisk indflydelse på lige fod med mændene, vil det med tiden forandre måden, vi lever på, og hvordan vi betragter hinanden og verden som helhed.

Vi, der er vokset op i Skandinavien, ved det bedre end nogen, men vi er tilbøjelige til at glemme det. 100 år efter kvinderne fik stemmeret, er vi kommet til at tage ligheden mellem kønnene for givet. Det er ikke engang noget, vi diskuterer. På det punkt er selv vi fundamen-

talister, og derfor bliver vi så overraskede, når repræsentanter for den muslimske del af befolkningen viser sig at være mindre overbeviste. Vi er blevet fanget på det forkerte ben, i hvert fald de af os, der mener, at samfundet bør være åbent for mennesker med en anden religiøs eller kulturel baggrund. Vi har skullet trække vejret endog meget dybt, før vi blev klar til at markere ligestillingen som den ubetingede grænse for det danske samfunds kulturelle rummelighed. Derfor bør vi ikke mindst takke ▶

KLUMMER PÅ ALTINGET

Jens Christian Grøndahl skriver fast klummen 'En anden vinkel' i Altinget. .

David Trads har hver mandag klummen 'Hos Trads' om aktuelle politiske begivenheder.

Jarl Cordua er liberal-borgerlig politisk kommentator og radiovært på Radio 24syv. Han skriver klummen 'Liberale Brøl'.

Lisbeth Knudsen er direktør og chefredaktør for Mandag Morgens danske aktiviteter.

Benjamin Rud Elberth rådgiver om digitale og sociale medier, og hver tirsdag skriver han klummen 'Borgen digitalt' på Altinget.

Susanne Hegelund og Peter Mose rådgiver om strategisk kommunikation og skriver klummen 'Mandagstræneren'.

Kenneth Thue Nielsen er ekspert i statistik og tidligere valgforsker. Han skriver klummen 'Politik & statistik'.

SF's formand, Pia Olsen Dyhr, for, at integrationsdebatten anskuet fra denne vinkel ikke længere udgør et skisma mellem højre og venstre. Gennem årets løb har hun gentagne gange vist vilje til at fastholde, hvad der kan vise sig at blive en på alle måder befriende løftestang for tidens mest ømtålelige politikområde. Uden fuldkommen ligestilling, ingen integration, hverken socialt eller kulturelt. Så enkelt er det, og så kompliceret.

Der er mange historiske grunde til, at kvinderne i vores del af verden nyder en frihed og respekt, som de stadig ikke har opnået andre steder. Ligestillingens historie er længere end feminismens, og jeg tror, at den har et af sine udspring i demokratiets alleroprindeligste udgave, ikke som en social realitet, men som en kulturel selvindsigt, der med tiden skulle forandre alt.

I OLDTIDENS ATHEN havde kvinderne ingen politisk indflydelse. Kvinder kunne ikke eje fast ejendom, de skulle bære slør i det offentlige rum og var i øvrigt henvist til hjemmets lukkede verden. Så meget desto mere tankevækkende er det derfor, at kvinderne spiller så afgørende en rolle i datidens vigtigste kunstart, den græske tragedie. En professor ved Bard College i New York, Daniel Mendelsohn, beskriver i forordet til en ny antologi med klassisk, græsk drama, hvordan det atheniensiske demokratis højdepunkt 400 år før vor

»Når kvinder har sagt fra over for mændenes voldelige vanvid, har det i de bedste stunder været på vegne af dét, der er større end kulturen.«

tidsregning falder sammen med den græske tragedies største værker. Tragedierne blev opført som led i den årligt tilbagevendende fest for Dionysos, og de var skrevet efter den samme skabelon, hvor skuespillernes dialog kommenteres af et kor, dengang bestående af atheniensiske borgere. Det må have understreget oplevelsen af, at samfundet selv her fik en stemme. Formen alene anslår et overordnet tema, der går igen i tragediernes konfliktstof, hvor enkeltpersoner sætter sig op imod den politiske orden.

Konflikten mellem menneskelige og politiske hensyn er for eksempel temaet i Aischylos' tragedie Agamemnon. Kongen af samme navn har ofret sin datter Ifigenia for at opnå gudernes gunst under felttoget mod Troja. Dronning Klytaimnestra indleder et forhold til hans fætter, og de myrder kongen, da han vender hjem fra krigen. Klytaimnestras hævn blotlægger ligesom i andre tragedier, hvordan familiens og samfundets interesser i en kritisk situation kan komme på kollisionskurs. Menneskelige følelser stilles over for den barske realpolitik, men det er bemærkelsesværdigt, hvor ofte der er tale

om, at værdierne i en kvindelig erfaringsverden viser sig at være uforenelige med mændenes magtvilje. Det er også temaet i Euripides' tragedie Kvinderne fra Troja, der beskriver krigens brutalitet, som den opleves af tabernes mødre, hustruer og døtre. En af dem er seersken Cassandra, der med Daniel Mendelsohns ord forklarer krigens græske sejrherre, at de "faktisk har tabt, fordi de med deres grusomme fremfærd har svigtet de moralske, etiske og kulturelle værdier, der gør mennesker civiliserede."

Endelig er der Aristofanes' komedie Lysistrate eller Kvindernes oprør, hvor kvinder fra Athen og Sparta går i sexstrejke for at standse Den Peloponnesiske Krig. Her bliver kønskampen udspillet som farce, men modsætningen er den samme som i tragediernes fokus på forbrydelse og sorg. Historierne virker sært genkendelige, og Kassandras budskab er relevant den dag i dag, når vi diskuterer, om vi med vores krigsførelse i Mellemøsten eller vores sikkerhedsforanstaltninger indadtil, i forhold til terrortruslen, risikerer at sætte de værdier over styr, som vi gerne vil værne om. Ironiens tidløshed og de græske dramaers klassikerstatus kan ligefrem få os til at glemme det historisk enestående i, at det især er kvindeskikkelserne, der med deres svære, men uomgængelige spørgsmål maner til kollektiv selvransagelse.

DEN GRÆSKE KULTURARV synes at rumme kimen til de fremskridt, der efterhånden har gjort de europæiske samfund mere humane, og et af de gode korn, måske det allervigtigste, har været kvindernes voksende plads og indflydelse. For os er det blevet selvindlysende, at det kvindelige og det mandlige må og skal supplere hinanden i frihed og jævnbyrdighed, mens det i andre kulturer fortsat er kontroversielt. Man kunne på den baggrund konkludere, at synet på kvinden er kulturbe-stemt, og at kvindernes ligeberettigelse er noget særligt for Europa. Noget, man med andre ord ikke kan forvente sig at møde i eksempelvis Mellemøstens kulturer. Synspunktet er bekvemt både for islamister og for de danskere, der over en kam ønsker muslimerne hen, hvor peberet gror. De første kan påberåbe sig deres kulturelle særpræg som undskyldning for at fortsætte kvindeundertrykkelsen, mens de sidstnævnte kan gøre det samme i deres afvisning af "de fremmede". Men hvad, hvis ingen af parterne har ret?

Respekten for det kvindelige blik er ikke blot et europæisk kulturtræk, for blikket er jo kritisk. Det er et blik, der sætter spørgsmålstegn ved den herskende kultur som sådan, for så vidt som kulturen traditionelt har hvilet på maskuline forestillinger om magt og dominans. Selv om kvinderne ikke står tilbage for mændene i rollen som vogtere af de traditionelle kulturværdier, så er der også en historie at fortælle om kvindernes oprørske potentiale. Når kvinder har sagt fra over for mændenes voldelige vanvid, har det i de bedste stunder været på vegne af dét, der er større end kulturen. En universel menneskelighed, der ikke skelner mellem Athen og Troja. Eller for den sags skyld mellem europæere og muslimer. ■

*Kilde: "How Greek Drama Saved the City",
The New York Review of Books, juni 2016*

OK-KOMPETENCEUDVIKLING A/S har sat fokus på de forandringer velfærden skaber, og hjælper organisationerne med at få fuldt overblik over kompetencerne i organisationen og sikre synlig og meningsfuld kompetenceudvikling. Det er vigtigt at alle tager ansvar og ejerskab i udviklingen, og derfor har vi fokus på både organisationen, lederne og medarbejderen.

Det kalder på værktøjer, der er med til at synliggøre de ressourcer organisationen har at arbejde med, og hvad der er behov for at tilføje eller udvikle.

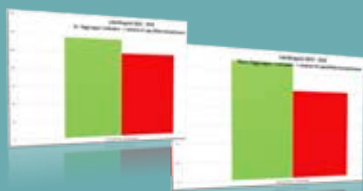
KUP ER EN WEBBASERET LØSNING, DER GIVER:

- Et nemt og systematisk overblik over organisationens kompetencer og udvikling
- En optimal udnyttelse af organisationens kompetencer
- Udviklingssamtaler, der har et udviklingsfokus, som understøtter strategi og mål
- En tydelig og fælles præference hos leder og medarbejder og dermed styrker trivsel
- Udviklingstal, som pejlemærker på effekten af indsatsen.

ET VÆRKTØJ TIL MEDARBEJDERE OG LEDERE DER STYRKER:

- Den enkelte medarbejder
- Fagligheden og samarbejdet mellem faggrupper
- Ledelsesopgaven

KUP tilbydes som en standardløsning indenfor flere områder – og der er også mulighed for at tilføje specifikke kompetencer for andre fagområder og de øvrige kompetencer en organisation har behov for. Løsningen kan altid skræddersys til den enkelte organisation.

VI HAR I DAG BASISPAKKER INDENFOR:

- Plejeboliger/plejehjem
- Bo- og behandlingstilbud
- Hjemmepleje og -sygepleje
- Administration

Ønsker I at høre mere om KUP og OK-Kompetenceudvikling A/S og vores øvrige ydelser kan konsulenterne træffes på:

Annie Andersen, Direktør + 45 21 49 25 08

Merete Worning, Chefkonsulent +45 23 48 39 12

eller skriv til os på info@ok-kompetenceudvikling.dk, se os på www.ok-kompetenceudvikling.dk

OK-KOMPETENCEUDVIKLING A/S har stor erfaring med faglig rådgivning og sparring indenfor basispakkerne, idet vores konsulenter dels har været ledere og arbejdet med KUP og dels har arbejdet med og haft ansvar for strategisk kompetenceudvikling i flere organisationer.

Det nyeste skud på stammen

Kammeradvokaten har slået dørene op for sit kontor i Aarhus

Kammeradvokaten
Advokatfirmaet Poul Schmith

Kammeradvokaten flyttede ind på sin nye adresse i Aarhus den 1. september. Vi har sammensat et stærkt hold af medarbejdere – gamle som nye – der allerede har kastet sig over de juridiske opgaver fra basen centralt på Åboulevarden i Aarhus Midtby.

Sammen vil de sikre vores jyske kunder samme høje kvalitetsniveau og standard i rådgivningen, som Kammeradvokaten er kendt for. Vi glæder os til at byde kunder og samarbejdsparter velkommen i de nye lokaler.

Læs mere om os på www.kammeradvokaten.dk/aarhus